

RÁKOSCSABAI JÓKAI MÓR REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA
OM azonosító: 201632

1171 Budapest, Szánthó Géza utca 60.

Tel.: 258 20 15

E-mail: info@jokaim.edu.hu

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2026

Tartalom

Jogszályi háttér:	4
Bevezető	4
Általános adatok	4
Az iskola nevelési programja	5
A Magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeinek közös nevelési célkitűzései	6
A Rákoscabai Jókai Mór Református Általános Iskola küldetésnyilatkozata	9
Intézményi környezet	9
NEVELÉSI PROGRAM	10
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai	10
Célok, feladatok	11
Nevelési céljaink:	11
A nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere	12
Egyéb foglalkozás – napközis otthonos nevelés	13
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14
Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	16
Állapotfelmérés	16
Testi nevelés	18
Az iskolai egészségnevelés fő feladatai	18
Ebből adódóan iskolai feladatok – általában	19
Szabadidős tevékenységek	21
Módszertani elemek	21
A környezeti nevelés tartalmi elemei	21
Eszközök és eljárások	24
Közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	25
A közösségfejlesztés egyik formája az iskolai nevelés tanítási órán kívüli tevékenységei	26
A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	26
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	27
Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	30
Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	30
A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	31
A tanulmányok alatti vizsgák:	31
Az osztályozó vizsga	32
A javítóvizsga	33
Különbözeti vizsga	33
A vizsgával kapcsolatos egyéb feladatok	33
Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	37
A felvételi eljárás különös szabályai	38
Az intézmény helyi tanterve	39
Óraterv a kerettantervekhez a 2020/2021-es tanévtől 1-4. évfolyamán	39
Óraterv a kerettantervekhez a 2020/2021-es tanévtől 5-8. évfolyamán	40
Kötelező tantárgyak	41

Tantervek	42
Az iskolai tankönyvválasztás elvei	43
A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	44
Mindennapos testnevelés	45
Tankötelezettség.....	45
A választható foglalkozások szabályai	46
Projektoktatás	47
A projektoktatás metodikai lépései.....	47
A tanulók esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések	49
A gyermekvédelmi munka keretében minden pedagógus, de az osztályfőnökök feladatai különösen.....	50
A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok	51
Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékelése és minősítése, a magasabb évfolyamba lépés feltételei	53
Az értékelésről általában	53
Az ellenőrzés, értékelés formái és szerepük a tanulók értékelésében	55
A kompetenciamérés eredmények osztályozása	59
A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek általános mérési szempontok ...	60
Az iskolai egészségnevelés és környezeti nevelés elvei	61
A jövőkép.....	63
Alapelvek.....	63
A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	64
A tanuló magatartásának értékelése.....	64
A tanuló szorgalmának értékelése	64
A magatartás értékelésének kritériumai.....	64
A szorgalom értékelésének kritériumai	65
Záró rendelkezések	67
A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa.....	67
Mellékletek	68
Legitimációs záradékok	69

Jogszabályi háttér:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- MRE köznevelési törvénye (MRE 1995. évi I. törvény)
- MRE hittanoktatásról szóló törvénye (MRE 2007. évi 2. tv.)

Bevezető

A Rákoscabai Jókai Mór Református Általános Iskola a Budapest-Rákoscabai Református Egyházközség iskolája, egyben a magyar közoktatási rendszer része. Alapításának és működésének célja, hogy a rábízott növendékeket a Szentírás útmutatásai alapján becsületes, tetterre és áldozatra kész, művelt keresztyén emberekké, szűkebb és tágabb közösségeik, egyházuk, hazájuk és magyar nemzetük felelős és hasznos tagjaivá nevelje.

Általános adatok

Az intézmény neve:	Rákoscabai Jókai Mór Református Általános Iskola
Az iskola OM azonosítója	201632
Az intézmény székhelye:	1171 Budapest, Szánthó Géza u. 60.
Az intézmény fenntartója:	Budapest-Rákoscabai Református Egyházközség
Székhelye:	1171 Budapest, Rákoscaba u. 2.

Törvényességi felügyeleti szerv:

Általános törvényességi felügyeleti szerv: Budapest Főváros Kormányhivatala

Szakmai törvényességi felügyelet: Budapest-Rákoscabai Református Egyházközség Presbitériuma

Az intézmény típusa: általános iskola

Az intézmény munkarendje: nappali

Az intézmény alapításának éve: 2001.

Az intézmény adószáma: 18221558-2-42

Az intézmény alapfeladatai: általános iskolai nevelés-oktatás

a többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása

azoknak a sajátos nevelési igényű tanulóknak az oktatása, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján:

- érzékszervi fogyatékos (látás- és hallássérült),

- beszéd fogyatékos,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) tanuló küzdő tanulók.

Az intézmény gazdálkodásának módja: Az iskola részben önálló gazdálkodó intézmény

A tanulóétkeztetés ellátásának módja az intézményben: külső szolgáltató igénybevételével

Az intézmény évfolyamainak száma: 1-8. évfolyam

Az intézménybe maximális tanulólétszáma: 448 fő

Ebből SNI maximális létszám maximum 20%-a (89 fő)

Az intézmény nyilvántartási száma: 590. szám

Az iskola nevelési programja

**„Boldog az ember, aki megtalálta a bölcsességet,
és az az ember, aki értelmet kap.**

**Mert több haszna van ennek, mint az ezüstnek,
és nagyobb jövedelme, mint a színaranyknak.”**

(Péld 3, 13-14)

A Magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeinek közös nevelési célkitűzései

A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ KÖZNEVELÉSI KÜLDETÉSNYILATKOZATA

„... tegyetek tanítvánnyá minden népet [...]” (Mt 28,19)

A református köznevelési intézmény pedagógusai küldetésük felelősségét átérezve a szülők által rájuk bízott gyermekeket és fiatalokat korszerű, minőségi oktatással, keresztyén neveléssel, tartalmas és célszerű tevékenységrendszerrel formálják. A szülőkkel és a gyülekezetekkel együttműködve elősegítik, hogy a fiatalok jól sáfárkodjanak Istentől kapott talentumaikkal, a magyar nemzeti kultúrát megbecsüljék és gyarapítsák, hazájukért, családjukért áldozatra készek legyenek, egész életükkel Isten dicsőségét szolgálják.

Küldetése alapján a református intézmény olyan keresztyén közösség, ahol a fiatalokat úgy tanítják és nevelik, hogy ők a hit ajándékának elfogadására vezető ismeretek, élmények és tapasztalatok birtokába jussanak; egyre jobban megismerjék, hogy Kiben és miért hisznek, életük zsinórmértékének a Szentírást tartásuk, elfogadják református hitelveinket és hagyományainkat; tudják, hogy Istennek terve van az életükkel, és erre a Szentlélek teszi alkalmassá őket.

A Magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeinek küldetése, hogy a rájuk bízott gyermekek és fiatalok, Jézus Krisztus parancsolata alapján ismerjék meg a keresztyén élet felelősségét, vezetést és útmutatást kapjanak a tanítványság megélésére.

„... hogy elmenjetek és gyümölcsöt teremjete [...]” (Jn 15,16)

A Magyarországi Református Egyház- Jézus Krisztus missziói parancsának engedelmeskedve, az évszázados gyakorlat folytatásaként, a Magyar Köztársaság Alkotmánya és a Magyarországi Református Egyház Alkotmánya, továbbá a lelkiismereti- és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvények és egyéb jogszabályok alapján- közoktatási intézményeket tart fenn.

Működésük és rájuk vonatkozó egyházi szabályozás nem lehet ellentétes azokkal a jogszabályokkal, amelyek a fenntartótól függetlenül valamennyi magyarországi közoktatási intézményre vonatkoznak, ha azok nincsenek ellentétben a Szentírás parancsaival.

A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. A keresztelekor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református közoktatási intézmény, amely a gyereket Krisztusban testvérnek fogadja el.

Jézus Krisztus missziói parancsa: „**tegyetek tanítványokká minden népet...**”(Mt 28,19) nem csupán az Egyháznak szól, hanem a családnak, az iskolának is. A református iskola jó lehetőség arra, hogy segítse a szülőket és a gyülekezetet abban, hogy valóra válthassák a gyermek keresztelekor tett ígéretüket, amely szerint úgy nevelik és neveltetik őt, hogy ha majd felnőtt, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt”.

A református iskola keresztyén közösség. Olyan hitvalló (lehetőleg református) pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánják nevelni a tanítványaikat.

A Magyarországi Református Egyház református vallású diákjaiból **öntudatos, hitvalló magyar reformátusokat** kíván nevelni iskoláiban.

- **Reformátusokat**, tehát olyan keresztyéneket, akik életének zsinórmértéke a Szentírás, elfogadják ősi hitvallásaikat, a Heidelbergi kátét és a II. Helvét hitvallást; s akik tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha Tőle kérnek segítséget, a Szentlélek alkalmassá teszi őket feladataik elvégzésére.
- Olyan **magyar** reformátusokat, akik a magyar kultúrát - elsősorban rendkívül gazdag anyanyelvünket és népi kultúránkat - megbecsülik, azt tisztán megőrizni, gazdagítani és továbbadni kívánják; ismerik és szeretik hazájukat, a magyar nemzet múltját, jelenét, értékeit, szívesen vallják magukat magyarnak, s családjukért, egyházukért, hazájukért áldozatokra készek.
- **Öntudatos, hitvalló** magyar reformátusokat, akik tudják, hogy kiben és miért hisznek. Képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni. Törekednek önmaguk és környezetük megismerésére, megóvására, jellemük, erkölcsi ítélőképességük és ízlésük fejlesztésével a jó és a rossz, az igaz és a hamis, a szép és a rút egyre biztosabb megkülönböztetésére, a valódi értékek felismerésére és tisztelésére, a különböző tudományterületeken és művészetekben alapos ismeretek megszerzésére, testi- lelki- szellemi harmóniában történő életvitelre, embertársaik (meg)segítésére, a hit ajándékának elfogadásához szükséges ismeretek, élmények, tapasztalatok megszerzésére, felelős helytállásra.

A Magyarországi Református Egyház, iskoláiban **a nem református vallású diákjait** öntudatos magyar keresztyénekké kívánja nevelni. Lehetővé teszi számukra saját vallásuk, felekezetük

hitvallásainak megismerését, ugyanakkor elvárja tőlük a református értékek ismeretét és tiszteltét.

A református iskola **úgy tudja elérni fenti nevelési céljait**, hogy megismerteti növendékeit a Biblia igazságaival és az egyháztörténet máig érvényes tanulságaival. A hiteles krisztuskövetés vonzó személyes példáját nevelői által is a tanulók elé állítja, hitéletének közösségi alkalmai révén a gyülekezeti életben való felelős részvételre indít, növendékeiben felkelti a tudásvágyat, és megalapozza a magas szintű önművelés igényét. Növendékeit a tudományok segítségével rávezeti a teremtet világ megismerésének és megőrzésének fontosságára, a kultúra időtálló értékeinek közvetítése által fogékonnyá teszi őket a szépre, a reál és humán tudás átadásával kifejleszti bennük a józan, kritikus és önálló gondolkodás és a felelős cselekvés képességét. Gondosan ápolja az anyanyelvet és a magyar nemzeti hagyományokat; megérteti tanítványaival, hogy a világ megismeréséhez elsősorban saját nyelvükön, kultúrájukon keresztül vezet az út.

A fenti célok elérése érdekében a Magyarországi Református Egyház iskoláinak az a **feladata**, hogy imádsággal, igényes nevelő-oktató munkával, a magyar református iskolák hagyományaival, a keresztyén közösség nevelő erejének, a legfejlettebb tudományos és technikai eredményeknek - eszközöknek, valamint a családokkal és a gyülekezetekkel kiépített gyümölcsöző kapcsolatoknak a felhasználásával a lehető legtöbbet tegye meg azért, hogy minden növendéke felismerje, felmutassa és fejleszteni tudja azokat a képességeit, amelyeket csak ő maga kapott a Teremtőtől.

A Rákosszabai Jókai Mór Református Általános Iskola küldetésnyilatkozata

"Legyetek tehát Isten követői, mint szeretett gyermekei, és éljeteke szeretetben!" (Efézus 5:1-2a)

Iskolánk református intézmény. A református elnevezés nem csupán jelző nevünkben, hanem tevékenységünk meghatározója. Tudatában vagyunk annak, hogy a közoktatási intézményünk célja és feladata nem lehet kevesebb, mint a többi hasonló típusú iskolának. Ugyanakkor nevünkől kifolyólag másnak kell lenni. Ezzel jelezni óhajtjuk, hogy nem a hit és a tudás szembeállításáról, mint hamis alternatíváról van szó, hanem református hagyományainknak megfelelően a kettő összhangjáról. Ezt a református közösségre odafigyelve szeretnénk megvalósítani, a XXI. századi követelményeknek megfelelően.

Intézményi környezet

Iskolánk a terület legrégebbi oktatási intézményeként 1762 júniusától működik Rákosszabán csendes, forgalomtól védett környezetben, és szolgálja alázattal, szeretettel a tanulóifjúságot. Intézményünk eddigi életében változás történt, 2011. augusztus 31-től fenntartónk a Rákosszabai Református Egyházközség lett.

Református egyházi intézményként valljuk, hogy az a gyermek, aki zseni korától a Szentírás, a népdalok, családja és nemzete történelmében nő fel, lelkében megerősödik és ellent tud állni a mai társadalom válságjelenségeinek.

Tanulóink zöme a kertes övezetből érkezik, bár az utóbbi években szaporodik az agglomeráció távolabbi részeiről beiratkozó tanulók száma, felfedezve a kisiskolákra jellemző nyugodt és családi légkört, a gyerekekkel való harmonikus kontaktus kialakításának lehetőségét, személyiségformáló erejét, gyermekközpontú szemléletét. Környezettudatos nevelésünk elismeréseként **ÖRÖKÖS ÖKOISKOLA** címmel büszkélkedhetünk.

NEVELÉSI PROGRAM

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

Pedagógiai alapelveink

A református iskola a hagyományt, az értékeket, az értékrendet védi, ezzel magát az embert védi.

- Olyan feltételeket igyekszünk teremteni, és olyan munkát végezni, hogy tanulóink testileg – lelkiileg egészséges, felelős közösségi emberként tudjanak élni a mindennapokban.
- Kiemelt feladatnak tekintjük a tanulókra való személyes odafigyelést, a személyre szabott foglalkozást mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás terén.
- Arra törekszünk, hogy iskolánkban jó hangulatban, szép környezetben tanuljanak a gyerekek. Tevékenységünket szolgáltatnak tekintjük, melyet a társadalmi és a partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes, keresztyén légkörben végzünk.
- Kiemelt feladatnak tartjuk, hogy az egészséges életmód megismert elemei épüljenek tanulóink személyiségébe.
- Célunk: a szilárd alapkészségek kialakítása mellett megtartani, keresni a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat; kedvvel, örömmel szerezni az ismereteket; s kitartással eljutni a kitűzött célig.
- Azért dolgozunk, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában boldogulni tudó emberekké váljanak. Olyanokká, akik a megszerzett tudást értéknek tekintik és használják. Akik egyéni értéknek tekintik boldogulásukat, a családjukat, a nemzetüket, a keresztyén egyházat és az emberiséget szolgálva tudják elérni, önmagukat és környezetüket mindig fejlesztve, jobbítva.
- Arra törekszünk, hogy ápoljuk, tovább vigyük hagyományainkat, a családi tradíciókat, a felelősségtudatot, a felnőttek tiszteletét, a szülőföld, a szabadság, a keresztyén értékek, a munka szeretetét.

Célok, feladatok

Kiemelt fejlesztési feladatok a NAT-ban.

NAT 2020
Az erkölcsi nevelés
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
Állampolgárságra, demokráciára nevelés
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
A családi életre nevelés
A testi és lelki egészségre nevelés
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
Fenntarthatóság, környezettudatosság
Pályaorientáció
Gazdasági és pénzügyi nevelés
Médiatudatosságra nevelés
A tanulás tanítása

A hagyományos fejlesztési feladatok lényegesen kibővültek a mai idők kihívásainak megfelelően.

A fenntarthatóság már eddig is megjelent oktatásunkban, nem csak a témaheteken, de mostantól új dimenzióba is került. Élnünk kell minden nevelési-oktatási lehetőségeinkkel, hogy a felnövő ifjúság környezettudatosan éljen és cselekedjen!

A média szerepe az utóbbi időben felértékelődött, s ez még csak növekedni fog. Gyerekeinket szinte percről-percre érik új információk, s egyre többen használják a média gyarapodó eszközeit is. Oktatásunkat is áthatja a média eszközei és tartalmi hatása is. Nekünk is napról napra lépést kell tartanunk ezen oktatási lehetőségek széles tárházának megismerésében, kihasználásában. Fontos, hogy megtanítsuk gyerekeinket a helyes használatra és az egészséges szelekcióra. A tanulás folyamata is átalakulóban van. Rohanó világunkban a tanulást, mint metodikát is tanítanunk kell a tanórákon, vagy más formában.

Nevelési céljaink:

1. Korszerű, **keresztyén** természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kiala-

kítása, melyet tanulóink eszközként használnak a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvésformákban.

2. Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
3. Fontos a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint, saját keretein belül lehetőséget teremt a sajátos nevelési igényű tanulók számára is.
4. A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
5. Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéne fontosságával.
6. Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú és beszédközpontú nyelvoktatás.
7. Az IKT-eszközök alkalmazásának folyamatos használata (Internet, e-tananyagok, e-programok használata, robotika)

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elérését, és a célok megvalósítását elősegítse. Ezt szolgálják tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó rendszeres és komplex értékelés, valamint az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre, közösségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

A nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere

Általánosságban megállapítható, hogy a nevelési eszközt a köznyelvben gyakran a módszer fogalmával azonos értelemben használjuk. Leggyakrabban a gyermekek fő tevékenységformáit jelenti, amelyekben a nevelési folyamat realizálódik. A nevelési módszer pedig nem más, mint a kitűzött nevelési cél elérése érdekében alkalmazott eljárás. Az eljárás a módszer konkretizációját jelenti.

Ennek megfelelően: a nevelés eszközei, eljárásai, valamint a nevelés módszerei a nevelési folyamat - egymással összefüggő, egymást feltételező, nagyon fontos - elemei, tényezői, a nevelési módszerek elválaszthatatlanok a nevelés céljából, vagyis a nevelési módszereinket hozzá kell igazítani célokhoz.

Mivel a nevelés céljai között szerepeltek általános és konkrét fejlesztési szakaszokra lebontott célok is, így a nevelési módszerek közül azokat kell kiválasztani. Egyrészt amelyek a nevelési célokon és feladatokon túl igazodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, igazodnak a nevelők személyiségéhez, pedagógiai kulturáltságához, felkészültségéhez, igazodnak a mindenkori szituációhoz és annak tartalmához, másrészt, mivel nincs teljesen egyforma két szituáció, két egyforma gyerek, két egyforma pedagógus. A nevelési módszereket úgy kell megválasztani, hogy azok a leghatékonyabb alkalmazást tegyék lehetővé.

Az eddigiekből következik, hogy szinte minden nevelési helyzetet más-más módszer, illetve módszerkombináció alkalmazásával oldhatunk meg.

Ezt szem előtt tartva választhatunk az alábbi módszerek közül

A: A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei: meggyőzés, minta példakép pél-

dakövetés eszménykép bírálat önbírálat beszélgetés felvilágosítás tudatosítás előadás vita beszámoló.

B: A tevékenység megszervezésének módszerei: követelés, megbízás, ellenőrzés, értékelés, csoportos feladatmegoldás és témafeldolgozás, médiahasználat, egyéb játékos módszerek, gyakorlás

C: A magatartásra ható módszerek:

a) ösztönző módszerek: ígéret, helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret, osztályozás, jutalmazás

b) követelő módszerek: felszólítás, követelés, utasítás

c) gátlást kiváltó módszerek: felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, intés, átterelés

Eszközök

1. Nyelvi (verbális) eszközök: beszéd, beszélgetés: (a nevelés egyik nagyon fontos eszköze, amelyben mindkét fél aktívan részt vesz. Tartalmát tekintve lehet: szabad beszélgetés vagy irányított beszélgetés. A szervezettség alapján lehet: spontán vagy tervezett. Formája alapján: egyéni vagy csoportos), valamint interjú.

2. Nem nyelvi (nonverbális) eszközök: arckifejezés (mimika), szemmozgás, tekintet, testközelség, térközsabályozás, testhelyzet, testtartás, mozdulatok (gesztusok)

3. Szociális technikák:

Ezeket a technikákat a tanulók a felnőttektől tanulják el, kezdetben a családban (gyermekkorai beidegződés) majd az iskolai közösségben. Ezért nagyon fontos, hogy a diákok milyen mintát kapnak otthon és az iskolában.

Egyéb foglalkozás – napköziotthonos nevelés

A napközis foglalkozás tanórákon kívüli a tanulók fejlődését szolgáló egyéni, vagy csoportos pedagógiai tartalmú foglalkozás, amely a törvény szerint egyéb foglalkozásnak minősül és az intézmény bármely pedagógusa tarthatja.

Az iskola köteles – a szülő igénye alapján a felügyeletre szoruló tanulók részére a nyolcadik évfolyam befejezéséig napközis foglalkozást szervezni oly módon, hogy eleget tudjon tenni az iskolai felkészítéssel és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatoknak.

A tanuló joga, hogy az iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.

A napközi otthon rendszere olyan egész délutánt átfogó tevékenység, egy napközis nevelővel, aki egy személyben felelős az eredményes nevelőmunkáért és a gyermekek fejlődéséért.

Szervezésének feltétele: szülői igények

Működési feltételei:

- állandó, a napközi teljes időszakára rendelkezésre álló terem
- a nevelési területek számára megfelelő, foglalkoztatást biztosító mobil berendezés, eszközök, kézikönyvtár, játéksarok stb.

A napközibe történő felvétel módjai a szülő kérése alapján:

- napi háromszori étkezéssel

- napi egy étkezéssel (menza)
- étkezés nélkül (csak tanulásidőre)

A csoportok szervezési formái: homogén és heterogén csoport. Mindezek ismeretében kell meghatározni a napközi célját és feladatait.

Célja:

Az egész napos nevelés (foglalkoztatás) az általános iskolai nevelés szerves része, az általános iskola céljával azonos. Az egész napos foglalkoztatás a nevelési folyamatnak a tanórán kívüli idő jelentős részére való kiterjesztése, a helyes testápolási, étkezési, tanulási és elsősorban tanulási és szabadidő- tevékenységek irányítása révén közvetettebb nevelési módszerekkel, kötetlenebb társas légkörben történő megvalósítása.

Fontos, hogy járuljon hozzá, hogy az egész napos foglalkoztatásban részesülő gyermekek életkoruknak megfelelő szinten

- sajátítsák el az egészséges, kulturált életmód szokásait
- személyi és tárgyi környezetével segítse a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását
- legyenek képesek társas kapcsolataik alakítására, sajátítsák el a társas magatartás szabályait
- legyenek képesek képességeiknek megfelelő önálló tanulásra. Kitartóan tanulni, saját tanulásukat megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt. Felismerni szükségleteiket és lehetőségeiket melyekhez a motiváció és a magabiztosság, mint kompetencia elengedhetetlen eleme.

E célok elérése érdekében a következő feladatokat kell teljesítenie:

- Járuljon hozzá a helyes testápolási, étkezési, tanulási és szabadidő szokások, a helyes napirend szerinti életvitel kialakításához.
- Az iskolai környezet biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést.
- Segítse elő, hogy minden gyermek rendelkezék kölcsönös rokonszenvi kapcsolatokkal, gyakorlatot szerezzen csoport megbízatások vállalásában és teljesítésében, képes legyen saját és mások magatartásának értékelésére, tapasztalatokat szerezzen alá, fölé és mellérendelt társas helyzetben, részt vegyen a csoportszokások, csoport hagyományok kialakításában.
- A tanulmányi munka egészében fokozza az önállóságot, fejlessze a tanulási technikáját, alakítsa az önművelődés legfontosabb jártasságait, készségeit és képességeit, segítse elő az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatását.
- Járuljon hozzá a szabadidőben folyó többoldalú kitartó tevékenykedés képességének kialakításához, illetve fokozásához, többféle különböző jellegű szabadidő tevékenység technikájának elsajátításához, az egyéni képességek kibontakoztatásához.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelés-oktatás folyamán alakulnia kell a gyermekek személyiségének, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget.

Nem beszélhetünk addig a személyiségfejlesztésről, amíg nem biztosítjuk az alapvető készségek, képességek fejlesztését. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést

csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani; ill. annak, hogy a gyerekekre hatnak az iskolán kívüli közösségek is.

Az egyes területekhez a következő konkrét feladatok elvégzését látjuk fontosnak:

- a) Az értelem művelésénél fontos a *megismerési vágy, a felfedezési vágy, a játékszeretet és az alkotásvágy* fejlesztése. Ezzel egyidejűleg fejleszteniünk kell a tanulási képességeket is: a *kognitív műveleteket, a megismerést, a gondolkodást, a kommunikációt, a csoportmunkát, valamint a tapasztalati és értelmező tanulást, mindezt a következetes kompetencia alapú oktatáson keresztül.*
- b) A segítő életmódra nevelés a *keresztyén értékrend megismerését, ennek elfogadását, e szerinti viselkedés kialakítását, valamint a viselkedéshez szükséges képességek kiépülését* jelenti. Tehát a keresztyén értékrenden nyugszik, melyre példát maga Jézus Krisztus adott: **„Példát adtam nektek: amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek.” (Jn. 13,15)**

Jézus példájának *megismerése és elfogadása* fokozatosan történik. Először a gyerekeknek el kell sajátítaniuk a keresztyén viselkedés alapvető szabályait, meg kell érteniük a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét. Olyan iskolai életrendet kell kialakítanunk, amely a hétköznapi életben elősegíti, hogy a tanuló megtapasztalhassa a kölcsönös megértés, együttérzés, segítőkészség előnyeit, hiányuk következményeit. A közvetlen megtapasztalás mellett nagy szerepük van a közvetett hatásoknak, élményeknek is (élő és történelmi személyek; a szentírás alakjai, példázatai, eseményei; irodalmi hősök, csoportok)

Ahhoz, hogy a *jézusi ember szokásait ki tudjuk alakítani*, szükséges olyan légkörnek a megteremtése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatók, kiszámíthatók, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak. Fontos az élményszerű, pozitív minták felkínálása személyes példamutatással, irodalmi, bibliai, történelmi szereplők tetteinek, magatartásainak átélési lehetőségével; a negatív, antiszociális minták hatásának a csökkentése.

Meghatározó a pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában, amelyben úgy a tanulók, mint a pedagógusok biztonságban és jól érzik magukat.

A *segítőképeség fejlesztéséhez* az iskolának fel kell kínálni a segítség sokféle lehetőségét és módját

Az *együttműködési képesség* fejlesztéséhez a pedagógusnak rendszeresen kell élnie a segítő együttműködés formáival (együtt cselekvés, közös kirándulás, közös feladatmegoldás).

c.) Egészséges és kulturált életmódra nevelés

A református iskola a teljes ember nevelésére hivatott. A teljes ember kifejezés magába foglalja azt, hogy az ember testből és lélekből áll. Feladatunk tehát úgy nevelni a ránk bízottakat, hogy testileg-lelkileg egészségesek legyenek. Közvetve vagy közvetlenül, minden tevékenységünkkel ezt kell elősegíteni.

Mindezt a közösségben, a közösség által kívánjuk elérni. Ezért célunk az iskolai formális közösségek fejlesztése.

Ennek érdekében feladatunk:

- hogy minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén egyaránt – a gyerekek szeretete hassa át,

- hogy meglássuk, megláttassuk és tovább fejlesszük a gyermekek személyiségében rejlő értékeket,
- hogy a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzon olyan kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja,
- hogy tanítsuk meg őket az egyéni és csoportos munkára, versenyzésre,
- hogy elsősorban személyes példamutatással neveljük gyermekeinket,
- hogy lehetőségeink szerint a gyermekek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő változatos programokat, tevékenységi formákat,
- hogy kiemelten hangsúlyt fektessünk a kulcskompetenciák fejlesztésére,
- hogy a szülőkkel olyan szemléletben tudjunk együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink.

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Állapotfelmérés

Az iskola tanulóira vonatkozó egészségügyi problémák az iskola-egészségügyi szolgálat véleménye alapján:

- Szemészeti megbetegedések oka: neonfények nem megfelelő használata stb.
- Ortopédiai megbetegedések (tartáshibák, gerincferdülés, lúdtalp) oka: nehéz táskák, nem megfelelő lábbelik
- Elhízás – oka nem megfelelő táplálkozás, otthoni táplálkozási sémák, a különféle reklámok hatása, mozgás hiány
- Pszichés zavarok, oka a szülők nagyobb elvárása a gyerekkel szemben, stresszhelyzet, születési anomáliák.
- Allergiás megbetegedések számának növekedése
- Szervi megbetegedések megjelenése (tüdő, szív, vese, gyomor stb.)
- Mozgássérült – oka: vele született

Ezért évek óta iskolai programjainkban központi helyet foglal el az egészséges életmódra nevelés.

Az iskola személyi tárgyi feltételei adottak az egészséges életmód minta kialakításához. A kollegák sok ismeretet szereztek az irodalomból, médiából és előadásokból, amelyeket beépítik a tárgyaikba, az osztályfőnöki órák anyagába és az iskolai programokba. Az iskolaorvosi és Egészségnevelési Hálózattal a kapcsolatunk jó, rendszeresen részt vesznek az iskolai rendezvényeken, azokon tevékenyen közreműködnek, így segítve ezzel a tanulókat, szülőket és a pedagógusokat. Aktív a kapcsolatunk a kerület egyéb egészségügyi szervezetivel is. A súlyos problémák megoldásában segítségünkre van még a Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Gyámhatóság, Rendőrség, a különböző alapítványok.

Tárgyi feltételeink adottak. Tantermeink szépek, világosak, bár a méretük nem a legideálisabb. A táblák megvilágítása az előírásoknak megfelelően megoldott.

A tantermek berendezése megfelelő, a bútorok részben újak, az ergonometriai szabályoknak megfelelőek.

Tornatermünk kicsi, 162 m² alapterületű.

Az iskola környezete nem zajos, hiszen a műúttól távol esik, a gépkocsiforgalom elviselhető.

A tanulók iskolaorvosi ellátása a törvénynek megfelelően megoldott.

Az iskola épülete – az új ebédlő kivételével – nem alkalmas mozgássérültek közlekedésére.

Kiemelten figyelünk a krónikus betegségben szenvedőkre (asztmásokra, allergiásokra).

Nagyon odafigyelünk a gyermekbalesetekre. Ennek ellenére sajnos előfordul, hogy a tanulókat az iskola területén (tanórán, szünetekben, napköziben) baleset éri. Ilyenkor az iskola a kötelességének megfelelően jár el – elsősegélynyújtás, szülő értesítése, orvoshoz szállítás, súlyosabb esetben mentő hívása, majd kórházba szállítása. Ha a szülő nem tud az iskola segítségére sietni, akkor minden esetben pedagógus kíséri a tanulót a kórházba.

Célunk: az iskolai, tanulói balesetek minimálisra csökkentése, sőt teljes megszüntetése. Ezért kiemelten foglalkozunk balesetvédelmi oktatással. Minden tanévben az első tanítási napon az első óra balesetvédelmi oktatás a tanulóknak, augusztus végén pedig a pedagógusoknak és az iskola dolgozóinak. (Minden tantárgyon belül van balesetvédelmi oktatás) Az iskolai Munkavédelmi Szabályok, a helyes viselkedés, az egészséges együttélés, az iskolai Házirendben és a Munkavédelmi Szabályzatban részletesen van kidolgozva.

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. A teljes fizikai, szellemi és szociális jól-lét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz.

Az egészséget tehát alapvetően, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig, mint életcél kell értelmezni. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza. Az egészségfejlesztés következtésképpen nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem az egészséges életmódon túl a jóllétig terjed.

Az egészségnevelés általános hosszú távú céljai:

- Egységes prevenciós szemlélet kialakítása: egészséget támogató életmód gyakorlása, környezeti károsító tényezők szerinti kialakítása, a betegség megelőzése
- Az esélyegyenlőség elvének a mindennapi élet színterein az egészség, az egészség fejlesztés tekintetében való érvényesítése
- A mozgás gazdag életmód, a testedzés szerves szükségletté váljon, a sportolás közösségi és társadalmi programként általánosan elfogadott legyen.
- A család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé
- Az iskoláskorú gyermekek helyes egészségmagatartásának kialakítása
- Az iskola atmoszférája és tárgyi környezete legyen alkalmas az egészségbarát életformákat támogató üzenetek befogadására és továbbadására.
- Mentális betegségek megelőzése, a tanulók lelki egészségi állapotának és életminőségének javítása, az egészségtudat fejlesztése, a lelki egészségnek, mint értéknek a felmutatása.
- Drogtagadás, az egészségre káros szokások mellőzésének segítése, erősítése

- Pozitív döntéshozás: a „nemet mondani problémahelyzetekre” elősegítése
- A közösségi akciók erősítése az egészségfejlesztés, a jobb egészségi állapot elérése érdekében
- Az egyéni képességek fejlesztése, az egyén saját egészsége és környezete feletti fokozottabb ellenőrzés gyakorlása és az egészség szempontjából kedvező alternatívák választása terén.

Testi nevelés

1. Higiénés nevelés

A személyi higiénés nevelés magába foglalja a bőr, a kéz, a láb, a haj, a köröm, az orr, a fül, a fog ápolását. Ide tartozik az egészséges ruházkodás, a helyes táplálkozás kérdése is. A környezeti higiénára nevelés magába foglalja a lakás, a tantermek tisztaságának megóvását, szépítését. A szellőztetést, a helyes fűtést, világítást, az udvar tisztán tartását, a mellékhelyiségek takarítását, a taneszközök higiénáját.

2. Megelőzésre nevelés

A megelőzésre nevelés alapfeladata a fertőző betegségek és a leggyakrabban előforduló betegségek megelőzésére való felkészítés. Ismeretek közlése, jó szokások kimunkálása, begyakorlása.

Az egyszerűbb rendellenességek kifejlődésének megelőzése magában foglalja az érzékszervi hibák kialakulásának megelőzését, korrekcióját (látás, hallás, beszédhibák), tartási, ülési rendellenességek felderítését, korrekcióját.

Cél: Prevenció a tanulók körében

3. Kondicionálás, testnevelés, sport

E nevelési terület az alapvető mozgáskészségek kialakítását, a testedzésre nevelést, az aktív pihenés tudatosítását, tartásjavító testedzést, a semmittevő időtöltések felszámolását jelenti.

Egészségpropaganda

Az egészségpropaganda alapvető funkciója az egészségügyi ellátás időben történő igénybevételére való mozgósítás, ugyanis a megbetegedések gyógyításában fontos a korai felismerés. Tudjon időben orvoshoz fordulni. A preventív szemlélet jelentősége, szűrővizsgálatok fontossága.

Cél: tudja mikor, hová kell fordulnia

Az iskolai egészségnevelés fő feladatai

Az egészségnevelésnek fő területei nemcsak egymással vannak szoros kölcsönhatásban, de kihatnak a nevelés egyéb területeire és feladataira is. Így az értelmi, az erkölcsi nevelésre, az akarat, a kitartás, az önuralom fejlesztésére, a humanista magatartásra, a gyakorlati életre nevelésre. Egészségi állapotunk befolyásolja érzelmi, hangulati életünket, embertársainkhoz való kapcsolatunkat, a közösség életében való kiegyensúlyozott részvételünket.

Ebből adódóan iskolai feladatok – általában

- Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják.
- Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tisztelésére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.
- Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, a kerékpáros közlekedés szabályaira, az utas balesetek elkerülésének módjaira.
- Figyelmet kell fordítani, továbbá a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására).
- Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok (pl. a dohányzás, alkohol - és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás, öltözködési szokások) kialakulásának megelőzésében.
- Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.
- Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki.
- Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van.
- Tehát feladatunk, olyan egészségfejlesztő program kidolgozása, amelynek eredményeként erősödnek a tanulóknál a személyiségfejlesztő hatások, csökkennek az ártó tényezők, hogy az iskola befejezésekor a diákok megértsék és saját életükre alkalmazni tudják az iskolában elsajátítottakat.

Képesek legyenek figyelemmel kísérni:

- viselkedésüket, az életvezetésük helyes alakítását,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülését,
- a betegségeket a korai szűrésekben való részvétel révén megelőzni,
- tudjanak sajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani egészségük megőrzése érdekében,
- erősítsék a társas-kommunikációs készségeik fejlesztését és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését.
-

Tennivalók az iskolában az egészségnevelés területén - konkrétan:

1. Helyzetelemzés elkészítése.
  2. Cél megfogalmazása – pozitív életszemlélet kialakítása, az életút tudatos építése, káros szenvedélyek visszaszorítása, drog prevenciós munka.
  3. A tevékenység színterei és módszerei
    - Tanórákon – tantárgyakon belül (lásd Helyi tanterv megfelelő tantárgyai)
    - osztályfőnöki órákon
    - gyógytestnevelés (könnyített testnevelés)
    - Tanórán kívül – napközi
    - szabadidős tevékenységek
  4. A napközi otthon egészségnevelési lehetőségei, feladatai
    - Egészségügyi kultúra szokásrendszerének kialakítása
    - Egészségvédelemmel kapcsolatos követelmények, feladatok, tevékenységek elsajátítása
- Fontos: A játékosság
- Érdeklődés felkeltése.
  - Bátorítás, dicséret.
  - Mozgásigény kielégítése
  - Személyi higiéniai szokások kialakítása
  - Tisztálkodás – kézmosás.
  - Ruházat tisztasága
  - Szemetelés
  - Rendszeres szellőztetés
  - WC használat
  - Napi fürdés, tisztálkodás.
  - Fogápolás gyakorisága

Napirend

- Optimális megterhelés.
- Monotónia elkerülése.
- Változatos tevékenységformák.
- Szellemi fizikai munka aránya.
- Szabadlevegőn mozgás, játék.

Étkezési kultúra

- Helyes étkezési szabályok kialakítása
- Tiszta kulturált körülmények – nyugodt légkör
- Kézmosás
- Evőeszközök helyes használata
- Nyugodt tempójú étkezés
- Az étel jó megrágása
- Szalvétahasználat

Balesetek megelőzése érdekében végzett tevékenységekBalesetvédelmi oktatás (tantermi szabadtéri)

Közlekedési balesetek tanulságai: gyűjtőmunka, megfigyelés, rajz, applikálás, szemléltetés.

Közlekedés megfigyelése, gyakorlás, bemutatás. Balesetek okai. – beszélgetések.

Játék, sport, testedzés

Az egészséges fejlődéshez szükséges a sok mozgás, amely elősegíti a kellemes közérzetet, komfortérzetet edzettséget.

Rendszeres játék a szabadban. (napi 45')

Futó és fogójátékok, ugróiskolák Labdajátékok

Ügyességi gyakorlatok

Dobással kombinált játékok és versenyek

Téli játékok (hógolyózás, szánkózás, korcsolyázás, csúszkálás)

Úszás

Szabadidős tevékenységek

- jeles napok megünneplése,
- bekapcsolódás a kerületi és budapesti versenyekbe,
- Sportnap rendezése,
- játékos sport délutánok szervezése osztály és évfolyam szinten,
- sportköri foglalkozások,
- úszás,
- kirándulások, túra,
- a közétkeztetés megfelelő megszervezése, a közegészségügyi szabályok betartása, feltételek biztosítása,
- nyári táborok szervezése,
- kiadványok beszerzése a könyvtárba,
- kapcsolattartás a külső partnerekkel,
- egyesületi sportolás szorgalmazása,

Módszertani elemek

Az egészségnevelés módszereiben jelen kell lennie az egészség állapotáról, a társadalom és az egészség viszonyáról szóló információgyűjtésnek. Biztosítani kell az információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján történő döntéshozatal, a döntés alapján eltervezett egyéni és közösségi cselekvések végrehajtása módszereinek a bemutatását. Az egészségnevelés eredményességéhez az szükséges, hogy ezeket a módszereket a diákok minél többször, valós globális és helyi problémákkal, értékekkel kapcsolatban maguk alkalmazzák.

A környezeti nevelés tartalmi elemei

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.

Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén. (NAT)

Mindezen tartalmaknak fokozatosan kell megjelenniük az általános iskolai pedagógiai munkában.

A környezeti nevelés céljaként megfogalmazott fenntartható fejlődés, környezettudatos magatartás előmozdításához elengedhetetlen, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- **Fenntartható fejlődés:** A jelenlegi generációk szükségleteinek kielégítése olyan módon, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését
- **A növekedés korlátjai:** A Föld és a földi erőforrások végeességéből adódó korlátok, melyek lehetetlenné teszik az emberiség lélekszámának, és anyagi javainak folyamatos gyarapodását.
- **Alapvető emberi szükségletek:** Minden ember és társadalom igénye és joga a túléléshez szükséges energiához és anyagokhoz való igazságos és egyenlő hozzáférésre, és a Föld lehetőségeihez mért kielégítő életminőség megvalósítására.
- **Az elővigyázatosság elve:** A megfontolt, a nem kívánt következményekre is figyelemmel lévő, az ökológiai folyamatokba a lehető legkevésbé beavatkozó döntéshozatal szükségessége olyan esetekben, amikor nem ismerünk minden körülményt, és/vagy amikor az adott kérdésre vonatkozó tudományos álláspont megosztott.
- **Kölcsönös függőség:** A minden elem és életforma (beleértve az embereket is) között fennálló kölcsönös és egyenrangú függőségi kapcsolatok a természeti rendszerekben.

Nevelési elvek

A pedagógusok felé támasztott igény:

- következetesség
- érdeklődés,
- megértés,
- segítőkészség,
- szakmai hozzáértés
- hitelesség
- tájékozottság

Sikerkritériumok

- A társas kapcsolatok fejlesztése
- A programban való maximális részvétel elérése
- Tantervi követelmények teljesítése
- Morális gondolkodás fejlődése
- Pedagógiai kompetenciák fejlődése

Feladatok

A természeti, az épített, a társadalmi környezet, az emberiség jövőjének fenntarthatósága érdekében szükséges:

- magatartásminták (környezetbarát attitűdök, szokások)

- ismeretek
- értékek
- életviteli szokások megtanítása, kialakítása
- a természeti és társadalmi környezetről tények, ismeretek, problémamegoldó gondolkodás közvetítése
- a környezeti folyamatok, összefüggések megértésének segítése
- Az iskolai környezeti nevelési program kidolgozása,
- elfogadtatása a tantestülettel,
  - részletes helyi, környezeti nevelési pedagógiai program kidolgozása
  - Az iskolai eszköztár bővítése:
    - a teremfelszereltség javítása
    - szertárak folyamatos bővítése.
  - Kapcsolatfelvétel civil természetvédő szervezetekkel

Formái

A környezettudatos magatartást kialakíthatjuk, formálhatjuk direkt és indirekt módon. Közvetlen a tanórán vagy a tanórán kívül nyújtott ismeret, egy-egy probléma felvetése, körül járása, míg közvetett forma az, ha az iskolában rend és tisztaság van, ha a tanulók követhetik a tanárokat, - mint viselkedési mintát - a természetes és a mesterséges környezettel való viszonyukban.

Módszerei (mind két tagozaton, életkori sajátosságaiknak megfelelően):

A környezeti nevelésnek főleg azok a módszerek kedveznek, amelyek aktív cselekvésre ösztönzik a tanulókat. Eredményesek az együttműködő - kooperatív-tanulási formák, a páros, csoportos feladatok, megfigyelési, észlelési, mérési gyakorlatok. A kooperatív tanulási technikák segítő kölcsönösségen alapulnak. A tanulók közötti közvetlen gondolatcserére funkcionálisan is megszervezett együttes cselekvésre épülnek, így fejlesztik az ismeretszerzés megszervezésének képességét, teret adnak a beszámolásra, az ismeretek megosztására, átadására. Az együttes siker lehetősége pozitív élményt nyújthat, a tanulásban való részvétel mind a személyiség, mind a közösség fejlődését elősegíti.

- Megfigyelés, ezek rögzítése
- Adatgyűjtés, feldolgozás
- „Öröm és bánat” térkép készítése
- Az adott témák analitikus és holisztikus körül járása
- Fogalmak, jelenségek összefüggések, törvényszerűségek kollektív definiálása, pontosítása
- Új ismeretekhez kapcsolódó kérdések megfogalmazása csoportosan
- Összefüggések keresése, következtetés, összehasonlítás
- Vélemények ütköztetése, vita, szituációs játékok
- Érveléstechnikai gyakorlatok
- Esszé írása adott témában
- Kiselőadás készítése
- Interjúk, felmérések készítése az emberek és a környezet viszonyáról

- Csoportos asszociációs feladatok
- Tervezés, folyamatok, jelenségek modellezése
- Szövegértelmezés, lényegkiemelés és annak megvitatása
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével
- Szituációs játék az érdekek ütköztetésének szemléltetésére
- Tesztkészítés, tesztértékelés
- Témához kapcsolódó tanult ismeretek visszakeresése, koncentráció
- Tényanyaggyűjtés, rendszerezés
- Terepi munka: mintavétel és értékelés, megfigyelés, elemzés
- Természetvédelmi tevékenységek (örjáratok, madárvédelem, faültetés)
- Részvétel a helyi, országos környezetvédelmi tevékenységekben (programok megismerése, véleményezése, a megvalósítás segítése)

A környezeti nevelés során az a célunk, hogy olyan majdani tagjait neveljük a társadalomnak, akik a természettel, környezetükkel harmóniában élnek, érzékenyek a környezetük mindenkori állapotára és a lehető legtöbbet teszik ezen állapot javítása érdekében.

Így ezen attitűdök kialakulása hosszadalmas folyamat is lehet, az sem biztos, hogy „tetten érhető”, amíg a gyermek az iskolába jár, ezért ezen viselkedésbeli eredmények nem mérhetők számszerűen, osztályzatokkal. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető a családi nevelés eredményének és mit sajátított el az iskolában. A fejlődést viszont nyomon követhetjük, a szándékot elismerhetjük, a pozitív változást jutalmazhatjuk.

Ajánlott módszerek az egészségnevelés számára:

- interjúk, felmérések készítése az iskola közvetlen partnerei és az egészség viszonyáról,
- serdülőkori önismereti csoport-foglalkozások,
- kortárssegítők képzése,
- problémamegoldó gyakorlatok, értékeléssel,
- szituációs játékok,
- részvétel a helyi egészségvédelmi programokon,
- sport, kirándulás rendszeres szervezése,
- az iskolai egészségügyi szolgálat tevékenységének elősegítése,
- érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony kommunikáció elsajátítása),
- környezetvédelmi tevékenységek kialakítása (madárvédelem, faültetés),
- a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése,
- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítése,

Eszközök és eljárások

Az egészségnevelés lehetséges szervezeti keretei:

- kötelező foglalkozás
- nem kötelező foglalkozás

- térítésmentes
- térítéses
- iskolai szervezésben
- más által szervezett

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az ember társas lény, közösségre van szüksége, az Istenhez is csak a közösségen keresztül jut el. Az iskolára - hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti - óriási szerep hárul, amelyet nem lehetne elhibázni: közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget formálni a csoportból, amely a közösség erejét a keresztyén értékrend szerint, pozitív célok eléréséért, használja fel.

Ahogy a személyiség fejlesztésnél a jézusi ember az eszményi, úgy a közösségformálásnál a jézusi közösség a cél. Alaptörvény: a szeretet - igazi értelmében véve.

„Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.” (Jn. 13,35)

A közösségfejlesztést nem lehet beszűkíteni egy tanórára. **Fontos a tanórán kívüli foglalkozásokon** (napközi, kirándulás, tábor, szakkörök...) törekedni a közösség formálására. Aki ezt a folyamatot irányítja, az a pedagógus. Nem szabad elfelejtenie, hogy megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, példaként áll a diákok előtt; s csak akkor tud sikeresen közösséget formálni, ha ő is közösségi ember. Ezért fontos, hogy a tantestület is közösséggé váljon.

Feladataink:

- A tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- A közösségben találja meg az igazi helyét. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett ezt szolgálatnak tekintse.
- Tudjon és merjen a konfliktusokról beszélni - a felnőttekkel is -, tapasztalja meg, hogy ezek természetesek, s hogy van rájuk megoldás. Tanítsuk meg a konfliktusok kezelésére, megoldására.
- Tanítsuk meg, hogy társát tisztelje, szeresse. Tanítsuk meg arra, hogy felismerje: szeretve van Isten által és az emberek által; segítsük, hogy a ráirányuló szeretetet el is tudja fogadni. Segítsük, hogy tudjon bízni a társaiban, az emberekben; hogy megtapasztalja, hogy igazi biztonságot az Istenbe vetett bizalom ad.
- Tapasztalja meg, és tudatosítsa, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van a személyisége formálódásában.
- Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányában is (iskola, egyház).
- Fejlesszük a beteg, sérült, és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Alapozzuk meg a nemzettudatot, mélyítsük el a lakóhely, a közvetlen és tágabb környezet megismerését; a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet.
- Ösztönözzük a hagyományok (családi, iskolai, népi) feltárására, ápolására, készítsük az

ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre.

- Alakítsuk ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás legyen életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelv.

A közösségfejlesztés egyik formája az iskolai nevelés tanítási órán kívüli tevékenységei.

Hagyományörzés (sportnap, DÖK- nap, karácsonyi hangverseny, farsang, Gyermeknap, Anyák napja)

Nemzeti ünnepek (ünnepélyek, osztályfőnöki órákon való megemlékezés)

DÖK - programok Versenyek, vetélkedők

Tanulmányi kirándulás,

Szabadidős foglalkozások

Iskolai könyvtár

A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, osztályozó, javító vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel az éves iskolai munkatervben szereplő iskolai rendezvényeken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,

- szertárrendezés, szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása,
- iskola által szervezett táborokban való részvétel.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnököt – az érintett vezetőkkel (helyettes, esetleg munkaközösség vezetők) konzultálva az igazgató bízta meg minden tanév júniusában.

Feladatai:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik 4. évfolyamtól az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztállyal kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása, kezelése.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola gyermekvédelmi felelőseivel.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés. Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárás-rendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe

szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelünk:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a beszédzavarra,
- a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.

A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása.

- a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
- a család és az iskola ellentétéből fakad-e,
- iskolai ártalmakra vezethető-e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegényítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)
- esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye

Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javaslat. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a gyógypedagógia és a nevelési tanácsadó szakembereivel.

A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
- következetes, a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (lásd „a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszerét”);
- az ifjúságvédelmi felelőssel való együttműködéssel;

- szükség esetén pszichológus, logopédus, fejlesztő- és gyógypedagógusok ill. más külső szakember segítségének igénybevételével

A társadalomban megmutatkozó problémák a korai prevenció fontosságát hangsúlyozzák. Egyre nagyobb hangsúlyt kap az óvodásoknál megvalósuló differenciált egyéni bánásmód, preventív fejlesztés, valamint az iskolában az átlagtól eltérő, viselkedési és/vagy teljesítmény-problémákkal küszködő gyermekek speciális, korrekatív ellátása.

A fejlesztés nem azonos a változtatással, az erőltetett rátanítással, a korrepetálással, amelyek direkt ráhatással gyors teljesítményt vagy viselkedésváltozást eredményezhetnek.

A fejlesztés a teljesítményt vagy viselkedést létrehozó pszichikus funkciók, pszichikus struktúrák megváltoztatását a részképesség területek fejlesztését célozza meg. Ebből következően mindig indirekt, a jelenségtünet okára irányuló, folyamatos és időben elhúzódó. Fejlesztésen nem a fejlődési ütem mechanikus felgyorsítását értjük, hanem: a fejlesztendő korosztály érési folyamatához igazított, az életkori sajátosságaihoz illeszkedő eljárásokkal történő támasznyújtást, amely az éppen fejlődő pszichikus funkciók kibontakoztatásához és begyakorlásához biztosít megfelelő szociális és tárgyi feltételeket.

Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása iskolánkban differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az iskola egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekszenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulóknál rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.

Ennek érdekében:

- A tanítási órákon alkalmazzuk a differenciált foglalkozást,
- A közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra,
- Egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét,
- A tanulók érdeklődésének, adottságainak megfelelően szakköröket szervezünk a tanítási órákba be nem illeszthető ismeretek és készségek elsajátítása érdekében. A szakkörök szervezésénél a sokoldalúságra, a változatosságra törekszünk.
- Folyamatosan részt veszünk a református iskolák számára kiírt pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön.
- Hagyományainkhoz híven minden évben megrendezzük a vers- és prózamondó versenyeket.
- A központilag meghirdetett versenyeken túl iskolai keretek között folyamatosan megrendezzük a helyesírási, nyelvhelyességi versenyeket.
- Lehetővé tesszük tanítványainknak, hogy bekapcsolódjanak az iskolán kívül megszervezett tanfolyamokba, tevékenységekbe, ha azok összeegyeztethetőek iskolai kötelezettségeikkel.
- A közművelődési intézmények által biztosított lehetőségek kihasználása (múzeum-, hangverseny-, és színházlátogatások; könyvtárakban, levéltárakban végzett kutatómunka stb.).
- Diákönkormányzati tevékenység, iskolai rendezvények szervezése.

- A tananyag lehetőségeinek függvényében projektmódszer alkalmazása.

Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

Az intézmény növendékeinek közösségét diákönkormányzat képviseli intézményünkben, így a diákönkormányzat által biztosítja az iskola a lehetőségét, hogy a tanulók összességét érintő ügyekben tájékozódhassanak, valamint azokban a kérdésekben, melyekben a jogszabályok erről rendelkeznek egyetértési, illetve véleményezési jogukat gyakorolhassák.

Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az eredményes nevelő-oktató munka, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a tanulói és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése. A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai **nevelés-tanítás-tanulás** folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

Az együttműködés fontos **feltétele**, hogy a partnerek ismerjék alaposan az iskola **nevelési** programját, különösen annak első szakaszát, amely az itt folyó nevelő-oktató munka **alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait** határozza meg. Ez adhatja meg a **tartalmát** az együttműködésnek.

A) A szülő és az iskola együttműködésének formái

Az együttműködés során először azokat a kérdéseket kell rendezni, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a **szülő** az iskolában folyó nevelőmunkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a **szülőnek** gyermeke helyes neveléséhez.

1. A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

2. Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- osztály szülői értekezletek,
- fogadóórák,
- családlátogatások,
- rendkívüli megbeszélések,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről,
- magatartásáról,
- pályaválasztási tanácsadás

Jól segíthetik az **együttműködést** az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepek egyéb rendezvények is.

Ezek a következők:

- tanévnyitó Istentisztelet,
- iskolai versenyek,
- Reformáció emléknapi Istentisztelet
- karácsonyi hangverseny,
- Karácsonyi Istentisztelet
- farsangi rendezvények,
- Húsvéti Istentisztelet
- Anyák napi műsorok,
- Pünkösdi Istentisztelet
- ballagási ünnepség,
- tanévzáró Istentisztelet

A felsorolt események alkalmat teremtenek az iskola számára, hogy bemutathassa a nevelő- oktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

B) A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmai, lehetőségei

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- szakköri foglalkozások,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- személyes megbeszélések,

A szülők közösségének képviselői szervei: osztály és iskolai SZMK választmányok.

A tanulókat az iskolai diákönkormányzat választott vezetői képviselik. A diákönkormányzatot megbízott pedagógus segíti munkája végzésében.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A tanulmányok alatti vizsgák:

- osztályozó vizsga,
- javítóvizsga,
- különbözeti vizsga.

A vizsga a tudás szintjéről való tájékozódás egyik módja. A tanulmányok alatti vizsgák funkciójuk szerint szummatívák, tehát lezáró, minősítő értékelésnek tekinthetők.

Az osztályozó vizsga

Az osztályozó vizsga a tanulmányok alatti vizsga egyik módja, amelynek célja a tanuló tudás-szintjéről való tájékozódás, a tanulmányi követelmények teljesítésének minősítése osztályzattal.

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie,

- akinek engedélyezték, hogy egy, vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre **egyéni munkarend** kérelmezhető. A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.

A köznevelési törvény 45. § (6) bekezdésének új rendelkezései szerint az egyéni munkarendet engedélyező hivatal dönthet arról, hogy engedélyezi-e a tanuló számára az egyéni munkarendet vagy sem. Az engedélyezési eljárás során a felmentést engedélyező szerv megkeresheti a gyámhatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot, az iskolaigazgatót, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő tanuló esetén pedig a gyermekvédelmi gyámot.

A hivatal engedélye alapján a tankötelezettségét egyéni munkarendben folytató tanulónak természetesen minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, hiszen a napi iskolába járás alóli mentesség birtokában általában nem jár iskolába, és így évközi osztályzatai sincsenek. Az eddigiekkel szemben azonban szigorodtak az osztályozó vizsgával kapcsolatos előírások az alábbiak szerint:

Nkt. 45. § (6a): Ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola igazgatója értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

Amennyiben a hivatal döntésével kapcsolatban az érintett szülő vagy nagykorú tanuló az eljárási törvényességét kifogásolja, a döntés ellen közigazgatási pert kezdeményezhet, amelyet a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül lehet megindítani. A felmentést engedélyező szerv döntését azonban a bíróság nem változtathatja meg, legfőbb új határozat kibocsátására kötelezheti a hivatalt.

A tanítási órákról való távolmaradás azzal a jogkövetkezménnyel jár, hogy meghatározott mértékű távollét esetén a tanuló nem teljesítette automatikusan az előírt tantervi követelményeket, vagyis nem állapítható meg az osztályzata az év közbeni teljesítménye alapján. Ahhoz, hogy osztályozó vizsgát tehessen, a nevelőtestület engedélye szükséges.

Ha a távolmaradást nem igazolják, a mulasztás igazolatlan. Az iskola köteles a szülőt értesíteni a tanköteles tanuló első igazolatlan mulasztásakor, illetve, ha a tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan mulasztása a tíz órát eléri. Az értesítésben fel kell hívni a szülő figyelmét az igazolatlan mulasztás következményeire. Ha az iskola értesítése eredménytelen maradt, és a tanuló ismételtén igazolatlanul mulaszt, az iskola a gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe véve

megkeresi a tanuló szülőjét.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen eléri a kétszázötven tanítási órát, és amiatt a teljesítménye a tanév közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, akkor a tanuló nem osztható, függetlenül a mulasztás okától és módjától. Nagyon lényeges a mulasztások figyelemmel kísérése tantárgyanként és összesen is, hiszen előfordulhat, hogy az iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakaszában a tanuló mulasztása a kétszázötven tanítási órát nem haladja meg, de egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát túllépi, tehát ebből a tantárgyból nem osztható.

A tanítási év végén osztályozatlan tanuló augusztusban már nem tehet osztályozó vizsgát. A tanítási év szeptember 1. és június 15. közötti szorgalmi időszak, és nem azonos a tanévvel (szeptember 1. és augusztus 31). Ha egy tanuló június 15-ig nem tesz osztályozó vizsgát, nem osztható, és augusztusban már csak javítóvizsgával szerezhet osztályzatot. Ha a javítóvizsgálja ekkor elégtelen, azt már nem ismételteti meg, tanévet kell ismételnie.

A javítóvizsga

A javítóvizsga tanév végén utólagosan letehető vizsga azokból a tantárgyakból, amelyekből a tanuló tudását elégtelennel minősítették, vagy az osztályozó vizsgán a tudását részére felróható szabálytalanság vagy ok miatt nem tudták minősíteni.

A tanuló alanyi joga, hogy javítóvizsgát tegyen.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsga a közoktatási rendszer egyik legnehezebben megoldható szakmai feladathoz, az iskolaváltáshoz kapcsolódik. Az iskolánk a tanuló átvételét a helyi tantervében meghatározott évfolyamokon és tantárgyakból különbözeti vizsgához köti. A különbözeti vizsga célja annak megállapítása, hogy a tanuló rendelkezik-e a tanulmányok folytatásához szükséges ismeretekkel. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell határozatot hozni a tanuló ügyében.

A vizsgával kapcsolatos egyéb feladatok

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottsága

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottsága háromtagú, az elnökből és a két tagból áll, akik csak és kizárólagosan az iskola pedagógusai lehetnek. A vizsgabizottságnak az előbbieken folytán tagja lehet az iskola igazgatója is. A vizsgabizottság tagjainak megbízása során tekintettel kell lenni arra az előírásra, mely szerint a kérdező tanár csak a vizsga tárgya szerinti tantárgynak megfelelő szakos tanári végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus lehet.

A vizsgabizottság elnökének feladatai

A vizsgabizottság elnöke felel a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért és a vizsgabizottság törvényes működéséért. A vizsgabizottsági tagok a vizsgaelnök irányításával végzik a feladataikat.

Az igazgató feladatai

A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályairól szóló rendelkezések egyértelműen elkülönítik az igazgató és a vizsgabizottság elnökének feladat és felelősségkörét.

Az igazgató felel a vizsga törvényes előkészítéséért és zavartalan lebonyolítás feltételeinek megteremtéséért, a vizsgabizottság elnöke pedig a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért tartozik felelősséggel.

A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként negyvenöt perc.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három vizsgatantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.

A vizsgázókat írásban kell tájékoztatni: a vizsga helyszínéről, hol kell a vizsgán megjelenni, a vizsgához szükséges felszerelésekről, eszközökről.

A vizsgafeladatok, illetve vizsgatételek elkészíttetése

Az igazgató vizsga előkészítéséhez tartozó teendője a vizsgafeladatok, illetve vizsgatételek elkészíttetése. A vizsgaprogram alapján megállapítható, hogy évfolyamonként, tantárgyanként és vizsgarészenként milyen vizsgafeladatokat kell elkészíttetni.

Az igazgató megbízása alapján akár az illetékes szakmai munkaközösség, vagy a megfelelő szakképesítéssel rendelkező vizsgáztató tanár készítheti el az iskolai vizsgakövetelményekre épülő vizsgatantárgyak írásbeli feladatlapjait, továbbá a feladatok megoldásához szükséges segédanyagokat és a javítási, értékelési útmutatókat.

Az igazgató a szóbeli vizsga helyi vizsgakövetelményekre épülő tételsorait a kérdező tanárral készítteti el.

Az igazgató által jóváhagyott írásbeli, szóbeli tételeket, feladatokat, a vizsga kezdetéig a vizsgázók számának megfelelő mennyiségben kell sokszorosítani és az iskola bélyegzőjével ellátni.

A tanulmányok alatti vizsga objektivitása megköveteli a vizsgafeladatok, illetve vizsgatételek biztonságos elhelyezését, hogy azokhoz illetéktelen ne férhessen hozzá.

A szóbeli vizsga szabályai

A tanulmányok alatti vizsgán a szóbeli vizsga, a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsga követelményei alapján, helyben elkészített tételek kifejtéséből, vagy kifejtendő feladatok megoldásából áll.

A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként húz/kap tételt vagy kifejtendő feladatot, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól vagy a vizsgáztató tanártól kaphat segítséget. A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik.

Minden vizsgázónak vizsgatantárgyanként legalább tíz perc gondolkodási időt kell biztosítani a felkészülésre. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.

Egy-egy vizsgatantárgyból a feleltetés időtartama tíz percnél nem lehet több. A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte vagy a tétel kifejtésében elakadt. A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában, a tétel kifejtésében megzavarni. A vizsgázó a tétel kifejtésében akkor szakítható félbe, ha a rendelkezésére álló idő letelt.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagából teljes tájékoztatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzat, vagy pótfeladatot biztosít részére.

Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő vizsgatantárgyból történő felelet előtt pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

Ha engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtetnie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tesz, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

A szóbeli vizsga helyszíne

A szóbeli feladatok elvégzése hagyományosan két, időben általában elkülönülő szakaszból, a felkészülési és a kommunikációs (válaszadási) szakaszból tevődik össze.

A szóbeli vizsga elkülönülő két szakaszának a vizsgaterem elrendezésében is tükröződnie kell. A vizsgaterem mérete, elrendezése olyan legyen, hogy a feladat kommunikációs szakaszát végző vizsgázók, illetve vizsgáztatók ne zavarják, ne befolyásolják a felkészülőket.

A felkészülésre szolgáló teremrészben az írásbeli vizsgatevékenységhez kialakított feltételek általában megfelelnek a szóbeli felkészüléshez azzal, hogy szokásosan a vizsgabizottság tagjai elláthatják a felkészülők felügyeletét is.

Az írásbeli vizsga szabályai

A tanulmányok alatti vizsgán az írásbeli vizsga a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelményei alapján helyben elkészített feladatlapok megoldásából áll.

A lebonyolításra vonatkozó, kapcsolódó eljárási rendelkezések

A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.

A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható.

Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segéd-eszközökről az iskola gondoskodik; azokat egymás között nem cserélhetik.

A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteteti nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként negyvenöt perc.

A sajátos nevelési igényű tanulók, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázók vizsgáztatásának szabályai

A sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő részére az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, a javítóvizsgán is biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz (zsebszámoló, számítógép stb.) alkalmazását. Az igazgató engedélye alapján az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni, lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja, engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.

A húsz perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni, engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen.

Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tesz, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harmincpercet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

A szabálytalanságok kezelése

Szabálytalanságnak minősül a tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozó szabályok megszegése. Például mobiltelefon használata, fegyelmezetlenség, meg nem engedett segédeszközök használata, a vizsgaterem elhagyása.

A vizsga megszakítása, távolmaradás a vizsgáról

A szóbeli vizsgán a felróható, vagy fel nem róható okból történő vizsga megszakítása, vagy a vizsgán meg nem jelenés esetében az igazgató az írásbeli vizsga alábbi szabályai szerint jár el:

Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról fel nem róható okból elkésik, távol marad, a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik mielőtt a válaszadást befejezné az igazgató - ha ehhez a feltételek megteremthetőek - hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon, vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen.

A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig az írásbeli vizsgakérdésekre adott válaszokat értékelni kell.

Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik, az adott vizsgatantárgyból javítóvizsgát tehet az igazgató által meghatározott időben.

A vizsgázónak fel nem róható ok, minden olyan a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

A tanulmányok alatti vizsga nyilvánossága

A tanulmányok alatti vizsga nyilvánosságáról a jogszabály nem tartalmaz rendelkezést. A vizsgázó érdekében kiindulva mérlegelhető a szóbeli vizsga nyilvánossá tétele, korlátozása vagy teljes kizárása. Valamennyi szempont mérlegelése alapján erről az igazgató dönt. Kiindulva abból, hogy a tanulónak joga, hogy tájékoztassák a tanulmányait érintő kérdésekről, lehetővé kell tenni, hogy az írásbeli vizsgakérdések megoldására adott szaktanári értékelést megismerje, a vizsgadolgozatot megtekinthesse, azokról kézzel vagy elektronikus úton másolatot készíthesse, és az értékelésre észrevételt tehessen, a vizsgázó kérésére a saját vizsgadolgozatáról másolatot készíthessen.

A tanulmányok alatti vizsga iratai és kezelésük

A vizsga iratai közé tartoznak mindazok a dokumentumok, amelyek a vizsga előkészítése, lebonyolítása során keletkeznek. Így:

- a jelentkezési lapok, (ha alkalmaznunk kell ilyeneket),
- a vizsgabizottság tagjainak megbízása,
- igazolások mentesítésekről,
- a törzslapok,
- osztályozó ívek,
- jegyzőkönyvek,
- az írásbeli, a szóbeli vizsgarész feladatlapjai,
- a tanulók produktumai (a piszkozatok is).

A tanulmányok alatti vizsga jegyzőkönyvének tartalmaznia kell:

- az elkészítésének helyét, idejét,
- a jelenlévők felsorolását,
- az ügy megjelölését, az ügyre vonatkozó lényeges megállapításokat, így különösen az elhangzott nyilatkozatokat,
- a hozott döntéseket,
- továbbá a jegyzőkönyv készítőjének az aláírását.

A hibás bejegyzéseket a tanügyi nyilvántartásokban áthúzással kell érvényteleníteni oly módon, hogy az olvasható maradjon, és a hibás bejegyzést helyesbíteni kell. A javítást aláírással, keltezéssel és az iskola körbélyegzőjének lenyomatával kell hitelesíteni.

Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Új tanuló érkezése az osztályba

Ha új tanuló érkezik az osztályba, külön figyelmet kell fordítani a következőkre:

1. A tanuló megfigyelése, megismerése

2. A tanuló személyiségének megismerése
  - Egyéni beszélgetések
  - A tanuló magatartásának megfigyelése osztályközösségben
3. A tanuló tudásszintjének megállapítása

Tanítási órákon a nevelő fokozottabban figyeljen az új tanulóra.

Az új tanuló ismereteinek felmérése egyénileg történhet szóban és írásban.

- A szóbeli ellenőrzés történhet kérdés - felelet, vagy összefüggő szóbeli beszámoló formájában. A beszélgetés folyamán felmérjük, hogy mit és mennyit tud a diák, ismeretei mennyire tudatosak, hogyan képes önállóan felhasználni az eddig tanultakat.
- Írásbeli felmérés során tudásszint felmérő dolgozatokat állítunk össze, melyek igazodnak a tantervi követelményekhez. A dolgozatot nem osztályozzuk, hanem annak eredményére, tanulására tervezzük a szükséges felzárkóztatást.
- A szóbeli és írásbeli beszámolók adnak képet a tanuló ismeretéről, esetleges hiányosságairól. Megállapítjuk, melyek azok az alapok, amelyekre építhetünk. A kapott eredmény után tudjuk meghatározni, hogy milyen felzárkóztatást nyújtunk a tanulónak sikeres továbbtanulása érdekében.

Másik iskolából év közben azokat a tanulókat vesszük át, akik:

- elfogadják az iskola házirendjét és alapidokumentumait.
- az iskola vonzáskörzetébe költöztek,
- ha máshol lakik (másik iskola vonzáskörzetébe) és nincs vele magatartási probléma.
- az iskolavezetés és a szülők beszélgetése pozitívan zárult
- Lehetőséget adunk három „próbanap” eltöltésére a kijelölt osztályban, s a harmadik nap végén az érintettek véleményeinek meghallgatása alapján az intézményvezető dönt az átvételről.
- felvétel után (ha nem egyházi iskolából érkezett) meghatározott időpontig hittanból különbözeti vizsgát tesz.
- előnyt jelent, ha van lelkeszi ajánlás

A felvételi eljárás különös szabályai

A felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon - legalább tizenöt nappal a felvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt - nyilvánosságra kell hozni.

A felvételnél előnyt jelent:

- akinek a szülei a Rákoscsabai Református Egyházközség tagjai
- aki a Betlehem óvodába jár
- más református óvodába jár
- más református gyülekezetbe jár
- más felekezetben aktív hitéletet él a családdal
- a gyerek meg van keresztelve

- van lelkesíró ajánlás
- a szülővel történő iskolavezetési elbeszélgetés pozitív eredménnyel zárult.

Az iskolába felvett tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásáról - a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével az igazgató dönt.

Az intézmény helyi tanterve

Óraterv a kerettantervekhez a 2020/2021-es tanévtől 1-4. évfolyamán

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Idegen nyelv				2
Matematika	4	4	4	4
Hit és erkölcsstan	2	2	2	2
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Egyházi zene			1	
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető				
Magyar nyelv és irodalom	1	1	1	1
Matematika	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	25 óra	25 óra	26 óra	26 óra

A Sakkpalota módszer alkalmazása

A Sakkpalota képzést elvégzett pedagógusok a tanulók képességeinek komplex fejlesztése érdekében alkalmazzák a Sakkpalota módszert.

A Sakkpalota módszer intézményünkben nem minősül önálló tantárgynak, ezért alkalmazása nem kapcsolódik külön tantárgyi órakerethez, tanmenethez, értékeléshez vagy tanügyi nyilvántartáshoz. A pedagógusok az integrált alkalmazást a mindennapi pedagógiai gyakorlat részeként valósítják meg. A módszer használatának szakmai feltételeit az intézmény lehetőségeihez mérten továbbképzésekkel, belső tudásmegosztással és a szükséges pedagógiai eszközök biztosításával támogatja.

Óraterv a kerettantervekhez a 2020/2021-es tanévtől 5-8. évfolyamán

Tantárgy	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	3
Hit és erkölcsstan	2	2	2	2
Egyházi zene		1		
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	2	2		
Fizika			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Kémia			1	2
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			1	
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Digitális kultúra	1	1	1	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Szabadon tervezhető				
Matematika	1	1	1	1
Magyar nyelv és irodalom		1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	30	30	32	31

Dráma és színház: A tantárgy oktatása a 7. évfolyamon tömbösített formában, projektnapok keretében valósul meg. A foglalkozások évente öt alkalommal, az éves munkatervben meghatározott időpontokban kerülnek megszervezésre, alkalmanként 7 tanórai időkeretben.

Kötelező tantárgyakAlsó tagozatban

Magyar nyelv és irodalom	1-4. évfolyam
Idegen nyelv	4. évfolyam
Matematika	1-4. évfolyam
Hit- és erkölcstan	1-4. évfolyam
Környezetismeret	3-4. évfolyam
Ének-zene	1-4. évfolyam
Egyházi zene	3. évfolyam
Vizuális kultúra	1-4. évfolyam
Technika és tervezés	1-4. évfolyam
Digitális kultúra	3-4. évfolyam
Testnevelés	1-4. évfolyam

Felső tagozatban

Magyar nyelv és irodalom	5-8. évfolyam
Idegen nyelv	5-8. évfolyam
Matematika	5-8. évfolyam
Hit és erkölcstan	5-8. évfolyam
Történelem	5-8. évfolyam
Állampolgári ismeretek	8. évfolyam
Természettudomány	5-6. évfolyam
Fizika	7-8. évfolyam
Biológia	7-8. évfolyam
Kémia	7-8. évfolyam
Földrajz	7-8. évfolyam
Ének-zene	5-8. évfolyam
Egyházi zene	5. évfolyam
Vizuális kultúra	5-8. évfolyam
Dráma és színház	7. évfolyam
Technika, és tervezés	5-7. évfolyam
Testnevelés és sport	5-8. évfolyam
Digitális kultúra	5-8. évfolyam
Osztályfőnöki	5-8. évfolyam
Hon- és népismeret	5. évfolyam

TantervekAlsó tagozatban

Magyar nyelv és irodalom	1-4. évfolyam
Idegen nyelv	4. évfolyam
Matematika	1-4. évfolyam
Hit- és erkölcsstan	1-4. évfolyam
Környezetismeret	3-4. évfolyam
Ének-zene	1-4. évfolyam
Egyházi zene	3. évfolyam
Vizuális kultúra	1-4. évfolyam
Technika és tervezés	1-4. évfolyam
Digitális kultúra	3-4. évfolyam
Testnevelés	1-4. évfolyam

Felső tagozatban

Magyar nyelv és irodalom	5-8. évfolyam
Idegen nyelv	5-8. évfolyam
Matematika	5-8. évfolyam
Hit és erkölcsstan	5-8. évfolyam
Történelem	5-8. évfolyam
Állampolgári ismeretek	8. évfolyam
Természettudomány	5-6. évfolyam
Fizika	7-8. évfolyam
Biológia	7-8. évfolyam
Kémia	7-8. évfolyam
Földrajz	7-8. évfolyam
Ének-zene	5-8. évfolyam
Egyházi zene	5. évfolyam
Vizuális kultúra	5-8. évfolyam
Dráma és színház	7. évfolyam
Technika, és tervezés	5-7. évfolyam
Testnevelés és sport	5-8. évfolyam
Digitális kultúra	5-8. évfolyam
Osztályfőnöki	5-8. évfolyam
Hon- és népismeret	5. évfolyam

Az iskola alsó és felső tagozatán valamennyi tantárgy esetében az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet által kiadott, elfogadott és engedélyezett kerettanterveket használjuk kiegészítve és egységbe szerkesztve a helyi tantervekkel.

Az iskolai tankönyvválasztás elvei

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

A pedagógusok tankönyvrendelésének alapját a minisztérium által kiadott tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek képezik. A tankönyvek kiválasztásában figyelembe veszik a tanulók életkori sajátosságait, a tankönyvek, munkafüzetek és egyéb segédanyagok használhatóságát, kompetenciáját a helyi tantervünkkel.

A kiválasztás fő szempontjai:

- az iskola helyi tantervének megfelelően
- egymásra épülés
- tanulhatóság, használhatóság
- tartósság
- tanulói képességekhez igazodás
- nyelvezet, színesség
- ár fekvés – ár-értékarány

A pedagógusok tankönyvválasztásaikat a munkaközösségekkel egyeztetik.

Az ingyenes tankönyvellátás – az iskolai könyvtár szerepe:

- Az ingyenes tankönyvellátást új tankönyvekkel és használt könyvtári tankönyvek kölcsönzésével történik. A kölcsönzést az iskola a tartós tankönyvek beszerzésével oldja meg. Az ingyenes tankönyveket az iskolai könyvtár állományába bepecsételve, számmal ellátva egy külön nyilvántartásba vesszük. Ezeket az ingyenes tankönyveket a tanulóknak névre szólóan (tanulói és szülői aláírással igazolva) ki kell kölcsönözni az egész tanévre. Év végén tankönyveket vissza kell adni. Amennyiben a tanulók számára kikölcsönzött tankönyvek év végén elvesznek, megrongálódnak, úgy azt a szülő téríteni köteles.
- Ha a tanuló osztályt ismételni köteles, a felkészülés idejére a tankönyveket megkapja.
- Az osztályt ismétlő tanuló amennyiben az ismétlés évében **jók** az előző évi tankönyvei, ugyanazokat kapja vissza. **Újként** csak a munkafüzeteket és azokat, amelyek megváltoztak.
- Év közben érkező új tanuló esetében amennyiben régi iskolájában a tankönyveit leadta, a könyvtár állományából kell részére tankönyveket biztosítani.

A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Tanulási módszerek kialakítása, iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakulása.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Motiváció, tanulásszervezés, teljesítmények növekedése.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Kulcskompetenciák megalapozása, együttműködési készség fejlődése, a tanulói tudás megalapozása.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra. A gimnázium hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív, interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az

önművelés alapozásával.

Mindennapos testnevelés

Az új Köznevelési törvény egészségesebb társadalom megteremtésének célját szem előtt tartva nagy hangsúllyal kezeli a testnevelés és az egyéb iskolai sporttevékenységek szervezését. A heti öt testnevelés óra bevezetésével jelentős, döntő lépést tesz a minden napos testmozgás tényleges megvalósulása felé.

Az ezzel járó óraszám-növekedés várhatóan nem okoz majd túlterhelést a tanulók számára, hanem éppen ellenkezőleg, szellemi felfrissülésüket szolgálja. Részben a magyar iskolarendszer jelenlegi infrastrukturális helyzetére tekintettel törvény lehetővé teszi heti két testnevelés óra kiváltását, (2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről 27§ (11) bekezdése, 32.§ (1)bekezdés f) pontja) ugyanakkor ez az esetek többségében a testnevelés óránál magasabb szint sporttevékenységet jelent.

Ezzel, és a sportköri foglalkozások pedagógiai képzettséggel is rendelkező szakadók és sportszakemberek általi tartásának lehetőségével biztosítja az iskolák és a sportegyesületek kapcsolatának kialakítását, mely az utánpótlás szempontjából válhat előnyössé. Eszerint nem csak testnevelő tanárok fejlesztik gyermekeink testi készségeit, hanem sportszakemberek is.

Tankötelezettség

Iskolánkban elsőtől nyolcadik évfolyamra járnak a gyerekek.

- Legkorábban, abban a naptári évben melynek augusztus 31. napjáig tölti be a hatodik életévét, és eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget.
- Legkésőbb abban a naptári évben melyben a hetedik életévét betölti. (aki augusztus 31-e után született)
- A szülő kérelmére a gyermek megkezdheti a tankötelezettségét akkor is, ha hatodik életévét december 31-ig napjáig tölti be, és eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget.
- A tankötelezettség teljesítése a tanév első napján kezdődik.

A tankötelezettség időtartama:

- A 2012/13-as tanévtől kezdve beiratkozó gyermeknek 16 éves koráig.

A tankötelezettség teljesíthető:

- mindennapos iskolába járással
- egyéni munkarenddel

Egyéni továbbhaladás

- Egyéni haladást iskolánk mind az első (előkészítő), mind a további három évfolyamon csak rendkívül különleges esetekben (pl. más iskolából nagy lemaradással hozzánk kerülő vagy speciális egészségügyi problémával küzdő gyerekek esetén), igazgatói döntés alapján engedélyez, kizárólag egy vagy két tantárgyból, egy tanéven át.
- Felső tagozaton hasonló esetben a tanuló a félév vagy a tanév végén osztályozó vizsgán mutatja be tudását.
- Egyedi elbírálás alá esik - a szaktanárok véleménye és az igazgató döntése alapján - az

a tanuló, aki különleges helyzetének vagy képességeinek köszönhetően valamely tantárgyból vagy tantárgyakból az arra a tanévre előírtakat messze meghaladó teljesítményre képes. (Lásd: Értékelés!)

Mentesítés

A tanulási nehézséggel küzdő tanulót a különböző vizsgahelyzetekben is megilletik kedvezmények, pl. hosszabb idő, a szóbeli vagy írásbeli feladatok eltérő aránya, bizonyos részfeladatok elhagyása (mint a tollbamondás) stb.

Speciális a testnevelés helyzete. Orvos szakértői vélemény alapján lehet egy tanulónak

- Mentésítése a tantárgy egésze alól, ilyenkor a napkezdő vagy befejező órákon nem kell részt vennie, de a nap közepére eső órákon meg kell oldani a felügyeletét valamilyen fejlesztő foglalkozással vagy azzal, hogy a testnevelést tanító pedagógus vigyáz rá (erről a szülőt a tájékoztató füzetben informálni kell);
- Részleges felmentése, mely alapján könnyített testnevelésben részesül a többi gyerekkel közös tanórákon, és a tantárgyból érdemjegyet kap.
- Az orvos szakértői véleménye alapján soroljuk be a tanulót gyógytestnevelésre, a gyermek gyógyúszással és gyógytestnevelési órával teljesítheti (a szakvélemény alapján). A gyógytestnevelésre irányított gyermek tantárgyi érdemjegyébe e speciális foglalkozásokon nyújtott teljesítménye számít. A gyógytestnevelést az iskolában, de a rendes tanítási órák után tartjuk; a gyógytestnevelő szakembert az EGYMI biztosítja. A megjelenés e foglalkozásokon ugyanúgy kötelező, mint a rendes tanórákon.

A választható foglalkozások szabályai

Választható foglalkozások

Ingyenes	Fejlesztő foglalkozás, Egyéni fejlesztés, Korrepetálás, Fejlesztő korrepetálás, Logopédia igény szerint, Szakkörök, Középiskolára előkészítő foglalkozások (magyarból, matematikából), Felzárkóztatás, Tehetséggondozás, Énekkar, Tömegsport,
Önköltséges	Úszás, Erdei iskola, Táborok, Múzeum, Színházlátogatás, Kirándulások. Zeneoktatás

Projektoktatás

A projekt közösen végzett tevékenységek sorozata. Középpontjában egy gyakorlati jellegű probléma áll, melyet a diákok és tanárok közösen, több szempont szerint elemezve, komplex módon dolgoznak fel. A projektmódszer legfontosabb értéke maga a munkafolyamat. Az egyéni munka mellett megjelenik a csoportos tevékenység, az együttműködés (kooperativitás).

Mindenki saját képességei, egyéni tapasztalatai alapján járul hozzá a csoport munkájához.

A munkafolyamat eredménye a produktum, amely lehet:

- tárgy, játék, társasjáték,
- modell (minta a valóság tanulmányozásához, terv, pl. szabásminta stb.),
- makett (gép, eszköz, kicsinyített alkotás),
- előadás, színdarab, magnófelvétel, videofelvétel, fénykép,
- írásmű, művészeti alkotás, kiállítás, összetett alkotások,
- bemutató, tábló, diagram, elméleti megoldás,
- rendezvény, ünnepély.

A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és a közös tevékenységre épít. Egyik fő jellegzetessége a résztvevők nagyfokú szabadsága, önállósága.

A projektmódszer alkalmazásával kilépünk a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretből. Az ismeretszerzés a különböző tevékenységek során alkotó módon történik. Nem a pedagógus adja át az ismereteket, hanem a tanulók szerzik meg azokat a tevékenységek során. Tanítás, ismeretátadás, ismeret felhalmozás helyett a tanulás, az ismeretszerzés, és a képességfejlesztés kerül előtérbe.

A projekt megvalósítása során a hangsúly az együttes munkálkodáson, egymás segítésén, elfogadásán, a kommunikációs készségek, technikák elsajátításán van. Ha ez valóban sikerül, akkor érvényesülhet a projekt didaktikai hármas alapelve: átélés – ismeretszerzés – megértés.

A leggyakoribb tanítási projektek

- *Technikai projekt* (technikai folyamat megvalósítása, kipróbálás, elméleti ismeretek)
Célja valamilyen tárgyi produktum megalkotása.
- *Művészeti projekt* pl. előadás, kiállítás, összetett alkotások. A produktum esztétikai kivitelezése nagyon fontos szempont.
- *Környezeti projekt* pl. erdei iskola, a folyó, erdő stb. élővilága.
- *Gazdaságismereti projekt* pl. alma projekt.
- *Kutatási projektek* pl. új anyagrész feldolgozása.

„A projektoktatás olyan oktatási stratégia, mely egyrészt a sajátos célok elérését, a valós életet integráló és reprezentáló tanulási tartalommal, a komplex szemléletmódot segítő, tevékenységközpontú, feladatorientált tanulói tevékenységet biztosító szervezési formákkal, módszerekkel, technikákkal, eszközökkel, az iskolai kereteket kitágítva természetes tanulási környezetben valósítja.” (Kováts, 2008.)

A projektoktatás metodikai lépései

Tervezés, témaválasztás

- Az adott (projekt) probléma megoldásához vezető cél felismerése, megértése,
- További konkrét problémák, részcélok megfogalmazása,
- Egyéni vagy önkéntes alapon csoportok kialakítása,
- Választás a megfogalmazott problémákból,
- Megoldási terv készítése, konkrét feladatok megfogalmazása,
- Tanári együttműködés, segítség a célok megfogalmazásába, csoportok szervezésében, a terv elkészítésében.

Kivitelezés

- Feladatelosztás megszervezése, az adatgyűjtés színhelyeinek kiválasztása, megállapodás az adatközlők személyében.
- Aktív kivitelezés az egyéni, páros vagy csoportos munka során. Együttműködés, a szükséges eszközök, különböző munkatechnikák, közösségi, kommunikációs és tevékenységi formák kialakítása, tantárgyi ismeretek integrációja, önálló kutatás.
- Differenciált segítség adása szükség szerint.

Felülvizsgálat

- A produktum bemutatása a csoportok előtt
- A projekt értékelése:
a tanulói önértékelésnél a középpontban a projekt készítésének folyamata, a csoportok értékelésének középpontjában a bemutatás áll.
- A szükséges javítások elvégzése

A projekt közzététele

- Az eredmények, a produktum nyilvánosság elé tárása (a termék bemutatása, beszámolók, viták, bemutatók, kiállítások, előadás stb.)
- a felvetődő kérdések (az értékelés, bírálat, visszajelzések tükrében) megbeszélése, esetleg új projektek tervének megfogalmazása

A projektmódszer pozitívumai

- A tanulók kezdeményező, aktív szerephez jutnak.
- Saját érdeklődésük vezeti őket, így a motiváció igen erős.
- Fejleszti a kommunikációs és szociális képességeket, a kreativitást, az ismeretszerzési képességet, a problémamegoldó és analitikus gondolkodást, az önállóságot, a kooperációt, a tervezést, az alkalmazkodást, az időbeosztást, az információk megosztását.
- Az ismeretek, jártasságok, szokások elsajátítását indirekt úton biztosítja.
- Saját képességeiknek megfelelően tudnak részt venni egy-egy probléma megoldásában.
- Konkrét, hasznosítható, gyakorlati tudást nyújt.
- Lehetőség nyílik újfajta tanár-diák kapcsolat kialakítására.
- Örömteli, stresszmentes együttműködést biztosít.

- Előmozdítja a pedagógusok szakmai együttműködését, így javítja a tantestület összetartását.
- Megvalósul az egymástól történő tanulás elve.

Új technikák bevezetésének feltételei

A hagyományos módszerek mellett szükség van kooperatív, együttműködésre nevelő módszerek alkalmazására, megpróbálkozhatunk az új technikák bevezetésével.

El kell fogadni, hogy újfajta tanár-diák viszony kialakítására van szükség (tanulói döntések, választások, demokratikus légkör), a projekt megvalósítása során felborul a hagyományos iskolai tanítási rend: változik az időbeosztás, a tantárgyak között elmosódnak a választóvonalak, gyakran az osztálykeretek is felbomlanak, a projekt - és egyéb kooperatív tevékenység - hagyományos osztályzattal nehezen értékelhető.

A projekt megtervezésekor a pedagógusoknak alkalmazkodni kell egymás igényeihez.

A projektmódszer, nagyfokú szervezőkészséget, lényeglátást és folyamatos szakmai fejlődést kíván meg a tanároktól: meg kell teremteni az egyes műveltségi területek közötti összhangot, biztosítani kell a zavartalan körülményeket, a jó hangulatot stb. Fő feladata az együttműködés elősegítése, a munka összehangolása és a differenciált segítségnyújtás.

A tanulók esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat az intézmény nyilván tartja, és kiemelt segítségben részesíti.

Minden esetben ingyenes a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló részére az oktatásban való részvétel.

Minden gyermeknek és minden tanulónak jogában áll igénybe venni minden olyan közoktatás-szolgáltatást, amely személyiségének fejlődéséhez, tehetségének kibontakozásához indokolt és szükséges.

Nem elegendő annak biztosítása, hogy a hátrányos helyzetű tanulókat a többiekkel azonos jogok illessék meg; az esélyegyenlőség eléréséhez olyan intézkedésekre van szükség, amelyek a hátrányokat csökkentik, illetve megszüntetik. Az intézkedések nemcsak a szabályozás változását jelentik, hanem a befogadás, az elfogadás fontos értékeit hivatottak készség szinten a társadalom sajátjává tenni, hogy az mindenki számára értékesebb, gyümölcsözőbb és élhetőbb közösséggé formálódjon

A minőségi oktatás, az esélyegyenlőség megvalósítása a technikai, valamint a pedagógiai feltételek biztosításával történhet. Az integrált nevelés megvalósítása több tényező megjelenítését, az intézmény mindennapi életébe történő beépítését egyszerre jelenti. Intézményünk a csoportmunkára, a közösségi foglalkozásokra alkalmas, tanulóbarát iskolai környezet létrehozásával: alkalmas intézményi környezet kialakítása, valamint infokommunikációs akadálymentes eszközök használata által teremti meg a tárgyi feltételeket, míg a pedagógiai eszköztár gazdagításával, a differenciáló, egyéni sajátosságokat figyelembe vevő, felzárkóztató, kompenzáló nevelés alkalmazásával a pedagógiai feltételeket biztosítja. Ez utóbbi nemcsak a tanulók személyiségéhez illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazását jelenti, de a differenciált, egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési és értékelési eljárások alkalmazását is.

Ezt a feladatot az alábbi rendszer szerint végezzük

Az iskolában gyermekvédelmi felelős látja el ezt a fontos területet. Az gyermekvédelmi felelős

munkája során személyes, közvetlen kapcsolatot tart a diákokkal, szükség esetén felveszi a kapcsolatot a szülőkkel, gyermekjóléti szolgálattal, folyamatosan konzultál az érintett osztályfőnökökkel, szaktanárokkal.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárása a gyermekvédelmi felelős, az osztályfőnökök, és az osztályban tanító tanárok feladata, melynek során kiszűrjük a hátrányokkal, tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeket, akik bármi miatt válságban vannak, testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésük veszélyeztetve van.

A gyermekvédelmi felelős segíti az iskola pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. A gyermekvédelmi felelős feladata különösen:

- a) az osztályokat felkeresve tájékoztatni a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,
- b) a pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett tanulóknál – a veszélyeztető okok feltárása érdekében – családlátogatáson megismeri a tanuló családi környezetét,
- c) gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot,
- d) a gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken,
- e) a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást az illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében
- f) az iskolában a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, drogambulancia, ifjúsági lelki segélytelefon stb.) címét, illetve telefonszámát.
- g) az iskola nevelési programja, gyermekvédelmi feladatai keretében egészségnevelési program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése; szükség esetén intézkedés megtételének kezdeményezése az iskola igazgatójánál, a tanulók, a szülők és a pedagógusok tájékoztatása.

h)

A gyermekvédelmi munka keretében minden pedagógus, de az osztályfőnökök feladatai különösen

- a) évfolyamismétlő vagy más iskolából átvett tanulók beilleszkedési problémáinak feltárása, beilleszkedésük segítése,
- b) a gyerekek, illetve szüleik figyelmének felhívása szociális jellegű támogatásokra (étkezési hozzájárulás, beiskolázási segély)
- c) kapcsolatfelvétel a veszélyeztetett gyerekekkel és szüleikkel egyéni beszélgetés, szükség esetén családlátogatás útján,
- d) információk nyújtása, melyek segítségével a jogi, egészségügyi, szociális és társadalmi problémákat és azok megoldásait jobban megismerhetik,
- e) a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása és megszüntetése érdekében kapcsolattartás a szülővel, közreműködés az osztályban tanító tanárokkal és a gyermekvédelmi felelőssel.

Három napon belül jelenteni, ha a kiemelkedő veszélyeztető ok jelenik meg a gyermek életében.

Kiemelt veszélyeztető okok:

- ha a gyermek vagy közeli hozzátartozója tizennyolcadik életévét betöltött személy által elkövetett szexuális abúzusról számol be,
- a gyermek fizikai bántalmazására utaló körülmények közül a nem baleseti eredetű, az érintettek által elmondottakkal nem összeegyeztethető eredetű, külső behatás okozta súlyos sérülés,
- többszörös, különböző időben keletkezett, a gyógyulás különböző stádiumait mutató sérülés,
- többszörös törések egyidejű jelenléte,
- a gyermek súlyos elhanyagolására utaló körülmények közül,
- ha a gyermek törvényes képviselője a [Gyvt. 130/A. § \(3\) bekezdés](#)ében foglaltak szerint kifejezetten megtagadja az együttműködést az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálattal,
- kötelező védőoltás beadásának megtagadása,
- a gyermek súlyos fokú alultápláltsága, illetve a harmadik életévét be nem töltött gyermek esetében a gyermek egészségét veszélyeztető ellátatlansága,
- a gyermek által megkísérelt öngyilkosság, ha a gyermek még nem részesül egészségügyi ellátásban.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok

A tanulási kudarcok jelentős része a tanulási zavarokból következik.

A tanulási zavarok értelmezése:

Tágabb értelemben minden olyan zavar, lemaradás, amely az iskolai tanulást hátrányosan befolyásolja. Szűkebb értelemben a tanulási képesség specifikus vagy globális zavarait jelenti.

Típusai

A. Neurogén tanulási zavarok

- Dysphasia, (nyelvi fejlődési zavar)
- Dyscalculia (specifikus számolási zavar)
- Dyslexia (olvasási és helyesírási gyengeség)
- Dysgraphia (írászavar)
- Dyspraxia (mozgászavar)

Ezek a gyermek fejlődésében időbeni változásokat idéznek elő, lassítják az észlelési, mozgásos, emlékezeti folyamatok integrációját, a képesség-struktúrán belül különböző mértékű különbségeket idéznek elő.

Pszichoreaktív, környezetfüggő tanulási zavarok

Főként a korai szakaszban elszenvedett környezeti ártalmak hatására jön létre.

Jellemzője

- Motivátlanság
- Szorongás
- Túlkövetelés
- Kudarc orientáltság

- B.** Jó képességekkel rendelkező, kiemelkedő intelligenciával bíró tanulóknál is felléphetnek tanulási zavarok.

Ezek okai lehetnek

- Hátrányos szocio-ökonómiai státus,
- Korai szocializációs probléma,
- Rossz családi interakció,
- A szülők oktatás- nevelés iránti nem megfelelő attitűdje,

Feladatok

- Differenciált eljárással, felzárkóztató, tehetséggondozó programmal megteremthető az a bázis, amely a tanulási zavarok enyhítését, megszüntetését eredményezheti.
- Az iskola sokat tehet azért, hogy a gyermek kellemes élményként élje meg az ismeret-szerzést, amely biztosítja számára az önkibontakozás lehetőségét. A megelégedettség, mint érzelmi, gondolati, erkölcsi értékelés - aktivitást vált ki. Ebren kell tartani a tanulóban az érdeklődést, bővíteni kell a tanuló motivációs bázisát!
- A tanuláshoz való viszony szorosan összefügg az iskola pszichés légkörével, az iskolai túlterheléssel, a tanár és diák viszonyainak jellemzőivel, a tantárgyi kötődéssel.
- Nagyon sokat javít a tanulás iránti pozitív viszony kialakításában a szorongás és stresszmentes iskolai légkör, a kölcsönös kommunikációra épített didaktikai szituáció.

Eszközök

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A tevékenység célja segíteni azon tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve, tartós betegségük miatt vagy egyéb okból hátrányos helyzetűek, így különösen a csonka családban felnövő gyermekek vagy munkanélküli szülők gyermekei.

Ehhez először elemeznünk kell azokat a károsan ható tényezőket, amelyek hozzájárulnak a hátrányos helyzet kialakulásához.

Ilyenek

- a családi mikrokörnyezet (pl. lakásviszonyok, jövedelmi viszonyok, kulturális helyzet, nevelési hagyományok stb.);
- a családi házon kívüli környezet (pl. utca, lakóközvet, társas kapcsolatok);
- az iskolai környezet (pl. helytelen nevelői magatartás, rossz tanár-diák viszony, a tanuló peremhelyzete a közösségben stb.).
- A hátrányok számbavétele után meghatározzuk tevékenységünk célját és a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok szervezése.
- Drog- és bűnmegelőzési programok.
- Mentálhigiénés programok.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon, értesítés
- Motiválás arra, hogy a gyermek napközis ellátásban részesüljön.
- Szoros kapcsolat Budapest Főváros Kormányhivatala XVII. kerületi Gyámhivatalával annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.
- A nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai.
- A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése.
- A továbbtanulás irányítása, segítése.

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékelése és minősítése, a magasabb évfolyamba lépés feltételei***Az értékelésről általában***

- A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanév közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és év végén osztályzattal minősíti.
- A félévi és év végi osztályzatokat az évközi érdemjegyek alapján kell megállapítani és ezekről a tanulót és a kiskorú szülőjét értesíteni
- A magatartás és szorgalom értékelését az osztályfőnök az osztályban tanító tanárok véleményének kikérésével végzi, melyet a nevelőtestület előtt ismertet.
- Értékelési módok iskolánkban

1.évfolyamon félévkor és év végén, a 2. évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló:

Kiválóan teljesített

Jól teljesített

Megfelelően teljesített,

Felzárkóztatásra szorul.

2. évfolyam év végétől 8. évfolyam év végéig félévkor és év végén érdemjegyekkel történő osztályzás

5-8. évfolyamon érdemjegyek félévkor, év végén osztályzat.

Az alsó évfolyamokon – az 1. évfolyam és a 2. évfolyam I. félév kivételével – évközben érdemjeggyel minősítjük a tanulók munkáját. Az érdemjeggyel való értékelés a 2. évfolyam II. félévétől kerülhet bevezetésre, mely elősegíti a folyamatos munka értékelését.

- A tanulók félévi és év végi osztályzatait a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától és azt a pedagógus nem tudja megfelelően megindokolni, úgy a nevelőtestület az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosíthatja a szaktanár által javasolt érdemjegyet.
- Félévkor az ellenőrzőbe **számmal** írjuk be a tantárgyak osztályzatait, kivétel a magatartás és szorgalom, melyeket **betűvel**.
- Év végén mind a bizonyítványba, mind a törzslapba **betűvel** írjuk be az osztályzatokat.
- Általános nevelőtestületi dicséretet akkor kaphat a tanuló, ha minden tantárgyból jeles minősítést kapott. Tantárgyi nevelőtestületi dicséretet akkor kaphat a tanuló, ha képességeinél nagyobb teljesítményt nyújtott. (kutatómunkát végzett, előadást tartott, különböző versenyeken vett részt)
- **A tanulók értékelésében a szóbeli felelet prioritást élvez.**
- **Az értékelés nem lehet fegyelmezési eszköz.**
- A tanév folyamán a szülőket írásban és szóban tájékoztatjuk gyermekük előmeneteléről. (e-naplón, tájékoztatófüzetben, fogadóórán, szülői értekezleten, egyéni beszélgetések stb. alkalmával)
- Iskolánkban érdemjegyekre és osztályzatokra az 1-5-ig számskálát használjuk.

Tudásra	jeles	(5)
	jó	(4)
	közepes	(3)
	elégséges	(2)
	elégtelen	(1)

Az osztályzat (érdemjegy) akkor

Jeles, ha a tanuló:

- a tantervi kimenet kompetenciáinak, követelményeinek színvonalasan eleget tesz, a tananyagot ismeri, arról képességeihez mérten önállóan gondolkodik, azok alkalmazására törekszik, a tantárgy szaknyelvét pontosan tudja, szabatosan fogalmaz, kiemelkedő teljesítményt nyújt, képességei jelentős fejlődést mutatnak, rendszeres és folyamatos felkészülés jellemzi.
- 4,5 fölötti átlag esetén

Jó, ha a tanuló:

- a tantárgyi követelményeknek kevés hibával tesz eleget, a szaknyelv használatában kicsit bizonytalan, az adottságait (a szellemi és a fizikai) nem teljesen használja ki, felkészülése nem elég rendszeres, a tantervi kimenet követelményeinek apróbb hiányosságokkal tesz eleget, önálló feladat ellátására képes.

- 3,5 fölötti átlag esetén

Közepes, ha a tanuló:

- a tantárgyi továbbhaladáshoz még megfelelő ismeretekkel és kompetenciákkal rendelkezik, de jelentős hiányosságai vannak, a munkája változó intenzitású, bizonyos szakkifejezések alkalmazásával gondjai vannak, önálló feladatvégzésre még nem képes, irányítást igényel.
- 2,5 fölötti átlag esetén

Elégséges, ha a tanuló:

- a tantervi továbbhaladáshoz minimálisan szükséges ismeretekkel és képességekkel rendelkezik, a munkáját rendszertelenül végzi, a tanári irányítást nehezen fogadja el, önálló feladatvégzésre még nem képes, szellemi és fizikai adottságai, képességei alatt teljesít, nem éri el az életkorának megfelelő átlagot.
- 2,0 átlag esetén

Elégtelen, ha a tanuló:

- a tantervi követelmények, kompetenciák minimumát sem tudja teljesíteni, a tanárával való rendszeres együttműködés nem megvalósítható, munkája hiányos, alkalmoszerű, szellemi és fizikai képességei nem fejlődtek az oktatás során.
- 2,0 átlag alatt

Az ellenőrzés, értékelés formái és szerepük a tanulók értékelésében

Formái:

szóbeli: kérdés-felelet, összefüggő felelet, kiselőadás stb.

írásbeli: feladatlap, teszt, dolgozat, témazáró, írásbeli felelet, házi feladat értékelés stb.

gyakorlati: munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény, tanulói kísérlet

Mindezekből kiválasztva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, - ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

Arra kell törekednünk, hogy a tanulók minél több alkalommal szóban adjanak számot tudásukról. Elérendő cél, hogy a jegyek legalább 1/3-ada szóbeli feleletet tükrözzön.

Minden tanulónak a félévi és tanév végi értékelésekor rendelkeznie kell **havonta** valamennyi tantárgyból annyi osztályzattal legalább, mint a tantárgy heti óraszámának 50%-a.

Az egyes témák után alsóban és felsőben **témazáró dolgozatokat** íratunk, melyek értékelése pontozásos módon történik. **Minden tanulónak minden témazárót meg kell írni.**

A tanulók folyamatos értékelésénél fontos szerepe van a **felméréseknek**. Az év eleji felmérések diagnosztikusak, melyek az ismétlést követik, így tájékozódó jellegűek, ezért az **első héten** nem osztályozzuk.

A félévi és év végi felmérésekben a fő szempont a készségek vizsgálata.

A felmérések értékelésénél az általánosan elfogadott szabályt alkalmazzuk. A felmérések %-át átváltjuk osztályzattá és a jegyet beírjuk az e-naplóba. A témazáró felmérések osztályozása 2-8. évfolyamon:

Teljesítmény	Szöveges értékelés	Érdemjegy
0-49%	felzárkóztatásra szorul	elégtelen (1)
50-64%	gyenge	elégséges (2)

65- 79%	megfelelt	közepes (3)
80-89%	jól megfelelt	jó (4)
90-100%	kiválóan megfelelt	jeles (5)

Egyéb számonkérések, értékelések az adott tanító, szaktanár egyéni megítélése szerint történik.

Az 1. évfolyamon csak a %-ot írjuk be az e-naplóba.

A dolgozatok, felmérések, témazáró dolgozatok kijavítási kötelezettsége a dolgozatot követő **egy hét**.

Naponta két témazárónál többet nem íratunk, azt is minimum két órával előtte bejelentjük. Az írásbeli és szóbeli feleletek napi számát nem korlátozzuk. Az írásbeli dolgozatok feleletjegyként szerepelnek.

Az írásbeli feladatok hiányát minden kolléga különböző képen jelzi magának (fekete pont, mínuszjel stb.) Ugyanez a helyzet a felszerelések hiánya esetében is.

Az érdemjegy (osztályzatok) KRÉTA napló bejegyzésének formái: 2-8. évfolyamon

Kréta – jelrendszerének megfelelően osztályozásnál a színeket a következő képen használjuk:

piros:(félkövér): témazáró dolgozatok, felmérések, félévi és tanév végi osztályzatok

fekete: írásbeli röpdolgozat, Na (egyéb), másik intézményből hozott értékelés

sötétkék: szóbeli feleletek

bordó: kisdolgozat

türkizkék: házi feladat

zöld: órai munka

rózsaszín: külalak, füzetvezetés

narancs: gyakorlati munka

napsárga: szódolgozat

lila: szorgalmi feladat

barna: beszámoló, kiselőadás, gyűjtő- és projektmunka

sötét rózsaszín: helyesírás

A félévi és év végi osztályzatok a tanulók tantárgyankénti összteljesítményét tükrözik. Az osztályzatok kialakításában a témazáróknak kiemelt a szerepük. Tanév végén az egész éves teljesítményt kell figyelembe venni.

Tanulási nehézséggel küzdő tanulók értékelése

Irányadó a Nevelési Tanácsadó és a Szakértői Bizottság javaslata.

- méltányos, differenciált bánásmód a számonkérésnél és a minősítésnél pl. - írásgyengeség - írásos munkák differenciált értékelése
- szóban adhasson számot tudásáról
- időkeret meghosszabbítása
- szövegértés - segítő, rajzos feladatok
- utasítás – magyarázat
- hangos felolvasás

- matematika - eszközhasználat idejének meghosszabbítása
- A segítségadás mértéke, minősége határozza meg az értékelést, minősítést.
- Az egyéni, differenciált értékelés a gyermek önmagához mért fejlődését tartja szem előtt.

A számonkérés módjai, beszámoltatás fajtái

Az értékelést megalapozó ellenőrzés célja:

- a tanulók minősítése,
- visszajelzés a szülőknek, az iskolának a tanuló tudásáról, az esetleges hiányosságokról,
- az önértékelés képességének kialakítása,
- személyiség fejlesztése.

Az ellenőrzés és azt követő értékelés legyen:

- pedagógiailag kifogástalan,
- folyamatos, rendszeres, tervszerű és aktuális,
- kiszámítható, nem kampányszerű,
- sokoldalú, vegye figyelembe a tanuló valamennyi pedagógiai szempontból fontos tevékenységét is,
- módszertanilag változatos,
- konkrét, objektív és igazságos, szükség esetén méltányos,
- lehetőség szerint kollektív: vegye figyelembe az osztályközösség véleményét is,
- természetes kísérője a tanulási folyamatnak, ne kísérje túlzottan feszült légkör!

Az ellenőrzés és értékelés során figyelembe kell venni a tanulók életkori sajátosságait, a tantárgy jellegét a tanuló önmagához viszonyított fejlődését is.

A magasabb évfolyamába lépés feltételei

Iskolánk magasabb évfolyamába való lépés feltétele a helyi tantervben meghatározott továbbhaladási feltételek teljesítése. A törvényi szabályozás alapján évfolyamismétlésre kell kötelezni mindazokat a tanulókat (2., 3., 4.évfolyam végén is) akik az előírt tanulmányi követelményeket nem teljesítették.

Ha a tanuló az első évfolyamon első alkalommal nem tesz eleget az előírt követelményeknek, munkáját osztályfőnöke az év végén szöveges formában értékeli a tanuló részére kiadott iskolalátogatási bizonyítványon.

Az évfolyamismétlés korlátozása az első évfolyamon

A tanuló első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

Évfolyamismétlés engedélyezhető a szülő kérése alapján

A tanuló részére engedélyezhető az iskolai évfolyam megismétlése szülői kérésre. Az 1. évfolyamon az iskola igazgatója nem mérlegelheti a szülői kérést, hanem lehetővé kell tennie évfolyam megismétlését.

Bukások:

Három tantárgy elégtelen év végi osztályzat esetében lehetőség van javítóvizsga letételére.

Készségtárgyakból is buktatunk és pótvizsgáztatunk.

Ha valamely tantárgyból bukásra áll a tanuló a szülőt erről értesíteni kell.

Amennyiben a tanulót a nevelőtestület osztályozó vizsgára kötelezte, a magasabb évfolyamba lépés feltétele az osztályozó vizsgán valamennyi tantárgy eredményes letétele. Amennyiben a tanuló az osztályozó vizsgán megbukik úgy ő rá is a pótvizsga szabályok az irányadók.

A tanulók félévi és év végi osztályzatait a szaktanárok állapítják meg, a félévben és az évközi eredmények, osztályzatok alapján. Az osztályzatok megállapításánál a fejlődést, a javítást vagy a romlást figyelembe kell venni.

Amennyiben a tanuló félévi vagy év végi osztályzatának megállapítása lényegesen eltér a folyamatos értékelés során kapott érdemjegyeitől, úgy a szaktanár jegyét a nevelőtestület - a szaktanár meghallgatása után - a tanuló javára megváltoztathatja.

Mulasztás alapján történő évfolyamisméltés (2-8. évfolyam)

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a **kétszázötven tanítási órát, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát**, és emiatt a teljesítménye tanítási év közben nem volt értékelhető, a nevelőtestület engedélyezheti, hogy osztályozó vizsgát tegyen. Az osztályozó vizsga csak akkor tagadható meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát. Az iskolának előzetesen értesíteni kell a szülőt az igazolatlan mulasztásról és annak következményeiről.

Egyéni foglalkozások, integrált oktatás, képességkibontakoztatás

Az iskolánk biztosítja az egyéni törődést azokkal a tanulókkal, akik a társaikhoz képest bármely tantárgyból, tantárgyakból lemaradtak, ill. mentesítették őket. Számukra megfelelő óraszámot biztosítunk a fejlesztő foglalkozásokon, ahol egyéni ütemben segíti a tanuló felzárkóztatását a többiekhez a fejlesztő pedagógus.

Logopédiai foglalkozásokon azok a tanulók vesznek részt, akiket a Nevelési Tanácsadó vagy a Szakértői Bizottságok javasoltak, vagy az első osztályosok felmérése alapján indokolt.

Fejlesztő korrepetálást is biztosítunk a gyermekek számára, ahol a szaktanárok segítségével pótolhatják a hiányosságait.

Mindezen foglalkozásokon való részvételhez szülői hozzájárulás szükséges.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása. Az írásbeli beszámoltatás szerepe

A tanulók tudásának, önálló feladat megoldásának mérése

A hiányosságok felmérése, pótlásuk megszervezése

Típushibák feltárása, a tapasztaltak felhasználása

Az írásbeli beszámoltatások eredménye nem lehet a tanuló félévi és év végi minősítésének (osztályzatának) egyedüli meghatározója, lehetőséget kell adni szóbeli feleletre is, és minősítéskor figyelembe kell venni a tanuló egész éves munkáját.

Az írásbeli beszámoltatás rendje

Írásbeli felelet, szabályozás nélkül írátható, az írásbeli feleletet nem kell előre bejelenteni.

A dolgozat írásának tervét az előző órán ismertetni kell a tanulókkal.

Témazáró dolgozat csak összefoglalás után következhet, ezért egy tanórával a témazáró íratása előtt már ismerniük kell az időpontot a gyermekeknek.

A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül alsó tagozaton legfeljebb egy, felső tagozaton kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

Az írásbeli beszámoltatás eredményét két héten belül ismertetni kell a diákokkal.

A kompetenciamérés eredmények osztályozása

A 2025-2026-os tanévtől osztályzattal értékeljük a kompetenciamérés eredményét.

Ennek mértéke nagydolgozati jeggyel egyenértékű.

Az osztályozás szabályai a nyelvi tantárgyak kivételével felső tagozaton:

1. szint alatti	1 db 200%-os 1-es
1. szint	1 db 200%-os 1-es
2. szint	1 db 200%-os 2-es
3. szint	1 db 200%-os 3-as
4. szint	1 db 200%-os 4-es
5. szint	1 db 200 %-os 5-ös
6. szint	kiemelkedő szint, e miatt: 2 db 200%-os 5-ös
7. szint	kiemelkedő szint, e miatt: 2 db 200%-os 5-ös

Alsó tagozaton:

A 2025-2026-os tanévtől osztályzattal értékeljük a kompetenciamérés eredményét.

Ennek mértéke nagydolgozati jeggyel egyenértékű.

Nyelvi tantárgyak értékelése

Értékelési szintek:

A1 szint alatti

A1 szint

A2 szint

B1 szint vagy fölötti

A 2025-2026-os tanévtől osztályzattal értékeljük a nyelvi kompetenciamérés eredményét.

Ennek mértéke nagydolgozati jeggyel egyenértékű.

Házi feladatok adásának szabályai

Bármely tantárgyból az otthoni, másnapra történő felkészülés az önálló munkavégzés erősítése, a gyakorlást, a tananyag megerősítését szolgálja.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok, gyűjtőmunkák mennyiségénél és minőségénél figyelembe kell venni a következőket:

- a feladatok mennyisége olyan legyen, hogy ne jelentsen a tanuló számára aránytalanul nagy terhet,
- vegyük figyelembe, hogy a tanulók több tantárgyból is kapnak házi feladatot,
- a feladatok a tanítási órán tanult ismeretekkel megoldhatók legyenek,
- kerüljük a nagy mennyiségű, mechanikus munkavégzést igénylő házi feladatokat.
- Az írásbeli házi feladatokat a következő órán közösen, vagy egyénileg mindig ellenőrizzük, a hibákat javíttassuk.

Az alsós napközis foglalkozás ideje alatt megfelelő szervezéssel és foglalkozás vezetéssel biztosítani kell, hogy a tanulók a következő órákra az aznapi tárgyakból felkészüljenek. A foglalkozásokat vezető pedagógus ellenőrzi az írásbeli feladatok elkészítését és ellenőrzi mennyiségét, segíti a szóbeli tanulást. Törekedjünk arra, hogy a tanulók az aktuális napon feladott házi feladatokat maradéktalanul elvégezzék. Ehhez a nyugodt, tanulást segítő légkör megteremtése a foglalkozást tartó pedagógus feladata.

Az őszi, téli, tavaszi, nyári szünet a kikapcsolódást szolgálja, erre az időszakra csak szorgalmi feladat adható.

A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban szükség esetén tantárgyakat csoportbontásban tanítunk, külön döntés alapján A nyelvi beosztás szülői választás alapján történik. Egyelőre angol és német nyelv között választhatnak, de ha az egyik nyelvet 8 fő alatt választják, akkor egy évfolyamon több osztályban kerülhet sor a tanulók összevonására, vagy a többség által választott nyelv lesz mindenkinek.

Egyéb foglalkozások meghirdetése minden tanév elején előzetes szülői igény felmérése alapján történik. Ezekre a tanulók szeptember első hetében szabadon jelentkezhetnek. Ezekre a foglalkozásokra, szakkörökre a vezető pedagógusnak munkatervet kell készítenie egész évre. A foglalkozás indításának maximális létszáma 6-15 fő. A foglalkozásokat a KRÉTA naplóban kell vezetni, melyben fel kell tüntetni a foglalkozás időpontját, helyét, az anyagot és a jelenlévők számát. A távollétet a hiányzóknak igazolniuk kell. Félév végéig – szülői kérésre – csak indokolt esetben maradhat el a tanuló, melyet az intézmény vezetője engedélyezhet.

A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek általános mérési szempontok

Az egészségközpontú fizikai fittség egy olyan döntően genetikailag meghatározott állapot, amelyben a különböző testrészek, szervrendszerek hatékony együttműködése lehetővé teszi, hogy a mindennapokban egészséges és aktív életet éljünk. Összességében az egészségközpontú fittség azon képességeket jelenti, amelyeknek közvetlen befolyásuk van az egyén egészségi állapotára.

A Magyar Diáksport Szövetség 2013. május 24-én útnak indította az „A testnevelés új stratégiájának és a fizikai állapot új mérési rendszerének kialakítása és az önkéntes részvétel ösztönzése a komplex iskolai testmozgásprogramok szervezésében” –T.E.S.I. elnevezésű kiemelt projektjét.

A projekt egyik kutatás-fejlesztési feladata az volt, hogy létrehozza a magyar iskolarendszerben

egységesen működtethető, egészségközpontú fittségmérési-értékelési rendszert. Az új fizikai fittségmérési rendszer a NETFIT, vagyis a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt elnevezést kapta.

A NETFIT 4 fittségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei tesztől függően két illetve három zónába kerülhetnek. Egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába.

A NETFIT szoftveres alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében.

A fittségi vizsgálatokat a testnevelő tanár, illetve a testnevelés órák tartására megbízott személy végzi el a diákokon.

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)

Testmagasság mérése

Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága

Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje

Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A NETFIT fittségi tesztek végrehajtásán kívül a testnevelők a testnevelés órákon különböző, változatos módszereket is alkalmaznak kondicionális és koordinációs képesség fejlesztés érdekében. Ilyenek például a Cooper teszt (12 perc tartós futás), Fartlek tesztek (iramjátékos kardio edzés), Köredzések (változó gyakorlatok meghatározott aktivitási és pihenő idővel, illetve a mozgásos tevékenység meghatározott ismétlés számával és sorozataival).

Az iskolai egészségnevelés és környezeti nevelés elvei

A környezeti nevelésről általában

A környezeti nevelés nem csak szükségszerűség, hanem kihívás is egyben.

A környezeti nevelés során a pedagógiának a tudatformálás eszközeit kell felhasználnia ahhoz, hogy olyan életviteli szokások, és környezeti erkölcs alakuljon ki az emberek fejében, amellyel képessé válnak a fenntartható jövőért hathatósan tevékenykedni.

A környezeti nevelés tehát tudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel kialakításának elősegítése, vagyis a természet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer kialakítása érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi szempontok szerint.

A ma környezeti nevelése a holnap környezeti kihívásaira készít fel. Ezért nem vonatkozhat tananyaga csak a múltra, a megtörténtre. Lényeges eleme a jövő megtervezéséhez és lehető

legteljesebb megéléséhez szükséges egyéni és közösségi képességek és készségek megalapozása, illetve kialakítása.

A környezeti nevelés a személyiségformálás olyan összetevőit és folyamatait jelenti, melyek a személyek, illetve közösségek környezeti identitásának kialakulását és elmélyülését segíti magatartás - és tevékenység – repertoárjuk ökológiai szemléletű gazdagítása által.

A környezeti problémák alapjukat, gyökereiket tekintve nem természettudományi karakterűek, hiszen mögöttük mindig valamilyen emberi cselekvés, etikai, esztétikai mozgatóerők, érdekek és ellentétek húzódnak.

A környezeti nevelés nem magáról a természeti vagy humán környezetről szól, hanem az ember és környezete kapcsolatáról. A tárgya tehát e reláció köre, és éppen ebből következőleg szükség szerűen komplex és integrált nevelési terület.

A környezeti fenntarthatóságra nevelés lényegében azt jelenti, hogy az oktatás kapcsolatokat hozzon létre környezeti, a társadalmi és a gazdasági rendszer között a célból, hogy megértessük e kapcsolatok működési szabályait. Ennek központi gondolata a természeti, az épített, a társas - társadalmi környezet fenntarthatósága, és ehhez szükséges ismeretek, magatartásminták, értékek és életviteli szokások megtanítása.

Meg kell értetni az ember és a környezet kölcsönös összefüggéseit és egymásra utaltságát.

A környezeti nevelés általános céljai

Elősegíteni a tanulók környezettudatos magatartásának életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát.

A tanulók váljanak érzékennyé környezetük állapota iránt. Legyenek képesek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére; a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére; a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelezettségeik felismerésére és jogaik gyakorlására; alakuljon ki bennük bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások megerősödését. A környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése, és megoldása terén.

Nevelési célok:

- előrelátó, logikus gondolkodásra nevelés
- tisztaságra nevelés
- takarékosagra nevelés
- az élet tiszteletére nevelés
- felelősségvállalásra nevelés
- értékmegőrzésre nevelés

- önálló döntésre nevelés
- együttműködésre nevelés

Legfontosabb hosszú távú célunk:

1. Elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását – cél a természet fennmaradása és a társadalom fenntarthatósága.
2. Kialakítani a környezet ismeretén a személyes felelősségen alapuló környezeti magatartást, váljon a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé.
3. Érzékenynek tenni a tanulókat a környezet állapota iránt.
4. Tudatosítani a környezet értékeit és annak megőrzését.
5. Tiszteljék a természetet (erőit, szépségét)!
6. Figyeljenek a természetes környezetünk megőrzésére ápolására.
7. A környezeti konfliktusok kezelésére tudjanak együtt működni.
8. Meghatározóvá tenni a környezeti károk megelőzésére való törekvést
9. Az emberiség közös öröksége; a környezet minőségének fenntartása és javítása
10. Általános emberi egészségvédelem
11. Az ökológiai egyensúly fenntartása
12. A természeti erőforrások előrelátó és ésszerű felhasználása
13. Minden egyes ember hozzájárulása a környezet védelméhez
14. Képessé válni az élethosszig tartó tanulásra
15. Rendszerszemléletre nevelés
16. Alternatív problémamegoldó gondolkodás elsajátítása
17. A globális összefüggések megértése
18. A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása
19. A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakítása
20. A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése.
21. A szerves (organikus) kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben

A jövőkép

Szeretnénk, ha iskolánk olyan intézménnyé válna, ahová nap, mint nap szívesen járnak a gyerekek, mert kellemes, tiszta környezetben válik lehetővé a tanítás – tanulás folyamata.

A belső tereket igyekszünk hangulatossá tenni, a termek rendjére, a zöld növényekre a tanulók, a tanárok és a technikai személyzet is kellő gondot fordít.

Diákjaink és dolgozóink figyelnek az energia és vízfelhasználásra, csökkenhet a keletkezett hulladék mennyisége.

Arra buzdítjuk tanulóinkat, hogy a jó idő beköszöntével járjanak kerékpárral.

Ezek az aprónak tűnő lépések, segítenek közelebb vinni tanulóinkat a természethez, annak megóvásához és nem utolsósorban szeretetéhez.

Alapelvek

A környezeti nevelés embereszménye a „környezeti polgár”, akinek alapelve, hogy

- A környezet: - az emberiség közös öröksége
- Minőségének megőrzése és javítása közös és egyéni kötelesség
- Az egészségvédelem és az ökológiai egyensúly fenntartásának része
- Védelméhez minden ember képes hozzájárulni
- Részét képező erőforrásokat előreláthatóan és észszerűen szabad csak felhasználni

A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A tanuló magatartásának értékelése

- Viselkedése az iskolában és az iskolán kívül (múzeumlátogatás, színház, kirándulás idején).
- Fegyelme a tanórákon és a tanórán kívül (óráközi szünetben, napközi otthonban).
- Társas kapcsolatai (az osztálytársaihoz és a felnőttekhez egyaránt).
- Környezetének alakítása, védelme.
- Feladatvállalása az osztályközösségben, azok ellátása.
- Istentiszteleti napló vezetése

A tanuló szorgalmának értékelése

- Tanuló aktivitása, figyelme.
- TöbblETFeladatok vállalása.
- Felszerelésének megléte, rendben tartása.
- Házi feladatainak gondossága, elkészítése.
- Kötelességtudatának fejlődése.

A magatartás értékelésének kritériumai

A magatartás osztályzat az életkorhoz mérten a tanuló iskolai és iskolán kívüli fegyelmezett-ségét, viselkedését, társaihoz, a felnőttekhez, saját és mások iránt érzett felelősségérzetét, a házirend betartását, az iskola vagyontárgyainak megóvását értékeli.

Hangsúlyozni kell, hogy az értékelésnél az iskola által támasztott erkölcsi követelmények jelentik a viszonyítási alapot.

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- évi 10 alkalommal részt vesz (félévente 5-5) gyülekezetében Istentiszteleten
- tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik
- kötelességtudó, feladatait teljesíti
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti
- tisztelettudó
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz

- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetét
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása
- elkerüli a durvaságot, a trágár kifejezéseket mellőzi

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rá bízottakat teljesíti
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- nincs írásbeli intője vagy megrovása

Változó (3) az a tanuló, aki:

- cselekedetei következményeit nem képes felmérni, így gyakran vét a házirend ellen
- figyelmeztetésre képes a viselkedési normák betartására
- játékban, közösségi munkájában gyakran durva
- társaival nem mindig van jó viszonya, csínytevéseivel bosszantja őket
- közeli barátaival megértő, segítőkész
- az órai munka során figyelmetlenül dolgozik
- megbízatásait sem végzi kellően
- környezete rendjéért semmit nem tesz
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg
- gyakran figyelmeztetni kell a viselkedési szabályok betartására

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése

A szorgalom értékelésének kritériumai

A szorgalom jegy a tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését és kötelességtudatát értékeli.

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- a tanórákon többnyire aktív
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti
- taneszközei tiszták, rendezettek

Változó (3) az a tanuló, aki:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése és házi feladata gyakran hiányzik
- érdemjegyeit és osztályzatait több tárgyból is lerontja
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait többnyire nem végzi el
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak el-lenszegül
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen

Jutalmazások:

- Szaktanári szóbeli és írásbeli dicséret
- Osztályfőnöki szóbeli és írásbeli dicséret
- Igazgatói írásbeli dicséret
- Nevelőtestületi dicséret
- Az iskolai ünnepélyeken, kerületi versenyeken való részvételért a tanulók jogosul-tak az igazgatói dicséretre.

Elmarasztalások:

- Szaktanári figyelmeztetés
- Szaktanári intés
- Osztályfőnöki szóbeli és írásbeli figyelmeztetés
- Osztályfőnöki intés
- Osztályfőnöki megrovás
- Igazgatói figyelmeztetés
- Igazgatói intés
- Igazgatói megrovás
- Nevelőtestületi megrovás
- Fegyelmi eljárás

A jutalmazás és büntetés alkalmazásánál indokolt esetben nem kell alkalmazkodni a fokozatok betartásához.

Az írásos jutalmazások és büntetések bekerülnek az e-naplóba.

A közösségi nevelés kerettantervet beépítettük a saját kerettantervünkbe.

Záró rendelkezések

A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa.

a. A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje

A véleményezésre jogosultak számára, a program elfogadása előtt, az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést

A hozzáférhető elhelyezés biztosítása

A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény igazgatói irodájában, irattárban kerül elhelyezésre. Kihelyezésre kerül az iskola honlapjára.

b. A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje

Az iskolahasználók az iskola igazgatójától kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők az iskolai könyvtárban, vagy az intézmény honlapján olvashatják el a dokumentumot.

c. A pedagógiai program módosítása

Az iskola Pedagógiai Programjának módosítását – indoklás mellett – kezdeményezheti az igazgató, az iskolavezetőség, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni.

A nevelőtestület többségi határozattal (jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.

Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

Mellékletek

Részletes tantárgyi helyi tanterv 1-8. évfolyamra.

Legitimációs záradékok

Jelen Pedagógiai program 2026. szeptember 1-i hatállyal kerül bevezetésre.

A pedagógiai program tervezett felülvizsgálatára **2027. augusztus 31-ig** kerül sor.

Jelen pedagógiai programot az intézmény SzMSz-e szerint véleményezte az iskola Diákönkormányzata 2026. szeptember ...-n. (Ikt. sz.: .....)

Jelen pedagógiai programot az intézmény SzMSz-e szerint véleményezte az iskola Szülői Szervezete 2026. szeptember 14-én. (Ikt. sz. ....)

A Rákosszabai Jókai Mór Református Általános Iskola Pedagógiai programját a szakmai munkaközösségek véleményének megismerése után elfogadta az intézmény nevelőtestülete.

2026. augusztus 28-án. (Ikt. sz. :.....)

Kelt: Budapest, 2026. augusztus 28.

A Rákosszabai Jókai Mór Református Általános Iskola Pedagógiai programját jóváhagyom.

Kelt: Budapest, 2026. augusztus 28.

P.H.

Gazdag László
igazgató

Az intézmény Pedagógiai programját a Fenntartó ...../2026 számú határozatával jóváhagyta.

Kelt: Budapest, 2026. szeptember .

P.H.

.....

egyházközségi főgondnok

.....

Balogh Márk Dávid
lelkipásztor